ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

УРЯТ ҮНЭН

СС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

8 (9762) | 1962 оной январиин 10, среда | Сэн 2 мүнгэн

РТИЙНА ХҮДЭЛМЭРИДЭ ОЛОНИИТЭ ХИТЭДЫЕ ҮРГЭНӨӨР ХАБААДУУЛХА

р йсатайгаар коммунизм ае сагта харюусамаар дхалэй ба соёл сур- эри ябуулха эли то- КПСС-эй XXII съезд й байна. Энээн соо h үүргэ дэшэлүүлхэ, дэлмэридэ олониитые энэ хүдэлмэриин арга жуулан hайжаруулха анал табигдаа.

элэй хүдэлмэриин онь- хёон олохо талаар пар- комитедүүд жэшээ ха- СС-эй XXII съездhээ соо партиин райкомуу- муудай, обкомуудай, й болон союзна респуб- компартинуудай ЦК- ридэ олониитэ эдэбхитэд р хабаададаг болоо. орон дотор 48 мянга партийна комитедүүдэй инструкторнуудай уял- , 150 мянга шахуу уд штатнабэшэ лек- янга гаран коммунист- н райкомуудай саг үр- иссинуудай гэшүүдээр, гаран коммунистнууд ажал-ябуулгые шал- на хиналтын комиссиин удэлжэ байна.

органуудай ажал- ониитэ эдэбхитэдые үр- аадуулха гээшэ мүнөө ёhо болонхой. Партий- лда Ленинэй гурим ёhо үүлhэнэй, партийна бо- байгуулалтын бүхы анса нэгэн хүндэ шүтэн үлэгдэлые зайсуулhа- үрэ энэ болоно бшуу. Х съездын hүүлээр ком- ай эдэбхи үүсхэл дэлгэ-

тахи партийна комите- тые улам дээшэлүүлхэ, зорилгонууд ба эрилтэ- нөөр саг соонь бэелүүл- эдэ хэдэн хэмжээнүүдые Комитет абаhан байна. органуудта хүдэлдэг хү- өөрүүлхэдэ, парти дото- ратиие саашадань хүг- рүүлхэдэ эдэбхитэдэй тоо олошорно, партийна хү- лам нарижуулан hайжа- , шэнэ арга методүүд гарана бшуу.

а комитедүүдэй дэргэдэ кэлээ штатнабэшэ инст- хүдэлжэ байна. Партий- дай ажал-ябуулгада эдэб- имэ аргаар хабаадуулхада ажабайдалда зохистой о байдал харуулба.

партиин зүгhөө хүтэлбэ- г hайжаруулгада штатна- үүд, секторнүүд болон ын комиссинууд ехэ үүр- дай ажахын болон соёл элдэб hалбаринуудай д эдэ таhагууд болон ко- та хүдэлдэг байна ха юм. Пензенскэ областиин пар- ы райкомуудай дэргэдэ э хүдөө ажахын таhа- хэгдэнхэй. Эдээндэ 180 д — агрономууд, зоотех- еханизаторнууд хүдэлнэ. он коммунистнууд — ин- д, конструкторнууд, баг- опагандистнууд штатна- мышленностиин, hургуу-

лиин болон бусад таhагуудта хүдэлжэ байдаг.

Партида орохо хүнүүдэй мэдүүлгэнүүдые, коммунистнуудай тусхай хэрэгүүдые уридшалан хаража үзэдэг штатнабэшэ комиссинууд hайн, туhатай хүдэлмэри хэдэг байhанаа харуулба. Москва, Ленинград городуудай болон Москвагай областиин партиин горкомууд болон райкомуудай дэргэдэ иимэ комиссинууд нёдондо эды багта байгуулагдаа hэн. Эдээнэй бии болоhонhоо хойшо хэрэгүүдые харалга түргэдхэгдөө, үлүү гараhан стажтай партиин гэшүүндэ кандидадуудай тоо үсөөн болоо.

Партийна пропагандада олониитые хабаадуулха хэрэг бата hуури эзэлжэ байна. Олониитын хүсөөр байгуулагдаhан политическэ гэгээрэлэй хэдэн зуун кабинедүүд болон байшангууд хүдэлжэ байдаг, пропагандистнуудай курснууд болон семинарнуудые эдэбхитэдэй хүсөөр үнгэргэдэг. Методическа соведүүд болон бүлэгүүд ехэ хүдэлмэри ябуулна, соёл сурталай хүдэлмэри ябуулха комиссинууд партийна комитедүүдэй дэргэдэ улам олошоржо байна.

КПСС-эй XXII съездын шиидхэбэринүүдые, партиин Программа, тэрэнэй теори ба политикые хэдэн миллион коммунистнууд, партийнабэшэ эдэбхитэд үзэжэ эхилэнхэй. Политическэ хүдэлмэридэ олониитэ эдэбхитэдые үргэнөөр хабаадуулхада ойлгууламжын хүдэлмэри удха түгэлдэр болохо, тэрэниие ажабайдалтай, коммунис байгуулалтын бодото зорилтонуудтай нягтаар холбохо артатай болоно.

Штатнабэшэ хүдэлмэрилэгшэд партийна аппарадай хүсэ шадабариие улам арьбадхана, ажал-ябуулгыень үргэдхэнэ, гүрэнэй түсэбүүд ба уялгануудые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ олониитые элсүүлэн хабаадуулха талаар ябуулдаг эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин арга методые нарижуулан hайжаруулна. Эгээл иимэhээ штатнабэшэ хүдэлмэрилэгшэдэй тооие олошоруулха, партийна аппарадай бэелүүлдэг уялгые эдэбхитэдэй хүсөөр дүүргэхэ шухала.

Партийна аппарадай хүдэлмэридэ олониитэ эдэбхитэдые үргэнөөр хабаадуулха гээшэ сэгнэгдэшэгүй ехэ удха шанартай. Энэмнай парти доторой демократиие, партийна хамтын хүтэлбэриие саашадань хүгжөөхэ, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые улам дэлгэрүүлэн бадаруулха байна. Энээнhээ гадна эдэмнай кадрнуудые бэлэдхэхэ hайн hургуули болохо, дүй дүршэл ехэтэй эмхидхэгшэдые, партийна, советскэ болон ажахын хүдэлмэрилэгшэдые ургуулан дэбжээхэ гуламта болоно.

Партийна хүдэлмэридэ олониитые хабаадуулхада ажалшадай эдэбхи үүсхэл бадаран дэлгэрхэ, гүрэнэй хэрэгүүдые, ниитын үйлэдбэриие эрхилхэ хэрэгтэ соведүүдэй, профсоюзуудай болон комсомолой органуудай ажал-ябуулгада шэнэ шэнэ оньhон арга мүндэлэн гараха байна. Нютагуудтахи партийна органууд олониитын хүсөөр мүндэлэн гараhан түрүү үнэтэ арга методые шэлэн хүгжөөхэ, штатнабэшэ таhагууд, комиссинууд болон инструкторнуудай эдэбхи үүсхэл дэмжэн дэлгэрүүлхэ, эдээндэ найдабари хэшээл, бодото туhаламжа үзүүлхэ, дүй дүршэлыень согсолон шэнжэлхэ ёhотой.

Эдэбхитэдэй хүсэ шадабариие шадамараар, зүбөөр хэрэглэхэ, ажал хүдэлмэриингөө hүүлээр лэ штатнабэшэ хүдэлмэрилэгшэд өөhэдынгөө уялгые дүүргэнэ гэжэ хараадаа абалсаха шухала. Ажал хүдэлмэри ехэтэй хүнүүдые штатнабэшэ инструктораар, штатнабэшэ комиссинуудай гэшүүдээр баталхадаа зарим партийна комитедүүд буруу юумэ хэнэ. Иигээд үшөө дээрэhээнь эдэниие үйлэдбэридэхи гол хүдэлмэреэ орхёод, ниитын даалгабари дүүргэхэ эрилтэ хэхэдээ мүн лэ буруу байна.

Ниитын ажал-ябуулгада үргэн олон арад ниитые эдэбхитэйгээр хабаадуулха гээшэ шэнэ амжалтануудай түлхюур мүн гэжэ Н. С. Хрущев хэлээ hэн. Партийна комитедүүдэй хүдэлмэридэ олониитые үргэнөөр хабаадуулха гээшэ ажахы болон соёл культурын байгуулалтые хүтэлбэрилгэ hайжаруулха замуудай нэгэн, олониитые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ, партиин асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ олониитые элсүүлхэ шухала арга зэбсэг мүн болоно.

(«Правдын» январиин 9-нэй түрүү бэшэгhээ).

ОРЛОВСКО ОБЛАСТЬ. Новодеревеньковско районой «Паньковский» совхозой суута гахайшан Александра Федотовна Комиссарова үнгэрэгшэ жэлдэ ажалдаа гайхамшагта амжалта туйлаа. Жэл соо тэрэ 2795 гахай шахажа гүрэндэ тушаагаа.

hаяшаг СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указаар А. Ф. Комиссаровада Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдобо.

Гахайшан Комиссарова 1962 ондо 3500 гахай шахажа тушааха уялга абаа.

ТАСС-эй фотохронико.

МАГТУУЛhАН МЕХАНИЗАТОРНУУД

Хэнэйшье мэдэhээр, хурьгадые олоор абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ тон харюусалгатай саг ерээд, хонишодой мүнөө «унаhан малгайгаа абангүй» үдэр hүнигүй шахуу эршэмтэйгээр хүдэлхэ хаhа оробо гээшэ.

Хурьга абалгада хаhа сагтань, hайнаар бэлдэжэ шадаал hаа, түл гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэдэг ха юм. Элбэг hайхан тэжээл, шииг нойтогүй дулаан байра, мүн нарай малай эдихэ элдэб минеральна тэжээл, бэрхэ хурьгашад— эдэ бүхы эрхэ нүхэсэлнүүдhээл түл hайнаар абтадаг бшуу.

Хонидой hүниндөө олоороо хурьгалхада гэрэл яаха аргагүй хэрэгтэй болодог. Олонхи хонишод гарай фонаряар лэ далаа гэрэлтүүлжэ, хурьгадаа абадаг байна. Теэд тэрэнэйнь керосин дуталдаха, фонариинь гэрэл ёhоор гаража үгэхэгүй, шэл сонхонь эмдэрхэhээ эхилээд, сүлөөгүй хаhа соогуур hаад тойбо татаха юумэн барагдахагүй.

Энээниие хараада абажа, Хэжэнгын совхозой механизаторнууд нёдондонhоо эхилжэ хурьгалха хонидой отарануудые электрын гэрэлээр хангаад, хонишодтоо бодото туhа хүргэдэг болоо. Эндэхи эрхим хонишод Ц. Буянтуевай, Т. Тушиновай, Д. Дондоковой, Б. Жамьяновай даадаг ажахын тоосоото бригаданууд электрын гэрэлээр хангагдаа.

Совхоздоо байhан «Л-6», мүн «ЛС-12» гэжэ, хамта 20 мориной хүсэтэй багахан моторнуудые фермэнүүдhээ мастерскойдоо суглуулжа, тусхай бригада эмхидхээд, заhабарилжа ороо hэн. Инженер Ким Шоеновой хүтэлбэри доро мотор заhабарилагшад: Содномбал Содбоев, Михаил Сотников гэгшэд тэдэ моторнуудые задалжа, угаажа, хуу дахин шэнээр хабсаргаа. Шухала хубинууд: магнето, генератор, ремень гэхэ мэтэ дуталдахадань, хуушыень заhажа, hэльбэжэ байгаад бүгэдыень бүтэн болгоо. Дал хашаа соогуур татаха 3500 метр, мүн газаагуур столбдо татаха 5000 метр ута шабын түмэр (провода) олоhон байна.

Тиигээд эдэ механизаторнууд хоёр техническэ машинатай мотор, проводануудаа шэрэнхэй, совхозой фермэнүүдэй холын отарануудаар ябажа ажалаа хэнэ.

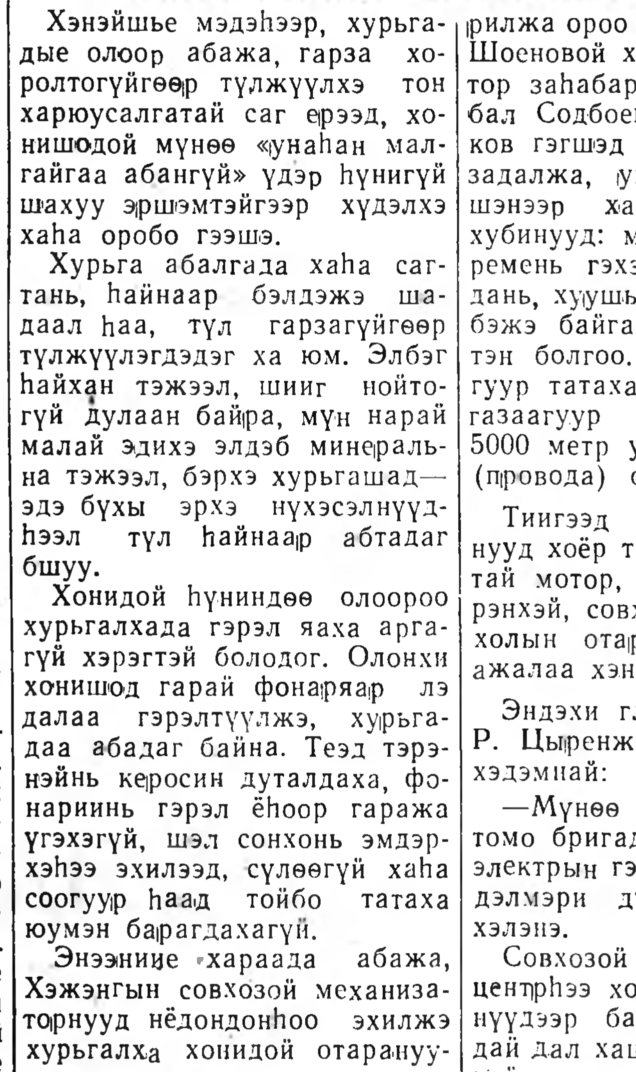
Эндэхи главна инженер Д. Р. Цыренжаповтай хөөрэлдэхэдэмнай:

—Мүнөө хурьгалха хонидой томо бригаданuудые бултыень электрын гэрэлтэй болгохо хүдэлмэри дүүрэбэ,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Совхозой болон фермын центрhээ холо хүнды, шэбэрнүүдээр байрладаг отарануудай дал хашаа болон хонишоной гэрнүүдые электрын гэрэлээр хангажа, ехэ hайшаалтай юумэ эндэхид хэбэ. Совхозой 5-дахи фермын холын Юлтэ гэжэ газарта байратай Д. Жамбаловай, Хүсөөтэдэ байратай Г.-Х. Дармажаповагай, Хөөрхын—Б. Агбановай, 4-дэхи фермын Шаралзада байратай Ж. Бадмацыреновэй, Мантанда байрладаг Д. Дамдиновай, мүн 2-дохи, 3-дахи фермэнүүдэй Доодо-Худан, Арал, Хүреэтэ, Ажалша гэжэ газарнуудтахи хамта 20 отаранууд электрын гэрэлтэй болонхой.

Ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньhожоруулха талаар инженер-механик К. Шоёновой хүтэлбэри доро электригүүд: Цырендоржо Дамбаев, Данзан Дансаранов, Дондит Эрдынеев, Дамба-Жалсан Содбоев, мотор заhагшад: Содномбал Содбоев, Михаил Сотников гэгшэд эбтэй эетэй хүдэлжэ, эхэ хонидой отарануудые хурьга абахын урда тээ электрын гэрэлээр яларуулhандань хонишод тон ехээр баярлажа, эдэбхитэй механизаторнуудаа үнэн зүрхэнhөө магтанад.

Ж. Бадмаев,
манай корр.
Хори.

Р-эй центральна хара хүрьhэтэй нютагуудай дөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

ОНЕЖ, январиин 8.). Россин Федерациин льна хара хүрьhэтэй хүдөө ажахын хүдэлмэдэй зүблөөн хоёр үдэр элбэ. Зонын колхоз, удта ороohо таряа, мя- хүдөө ажахын бусад тнуудые ехээр абадаг тухай КПСС-эй XXII н шиидхэбэринүүдые лхэ талаар центральна хүрьhэтэй зонын хүдөө н хүдэлмэрилэгшэдэй онууд гэhэн элидхэлые Р-эй Министрнүүдэй й Түрүүлэгшэ Д. С. кий хээ hэн. Белгород- ронежско, Курска, Ли- Орловско, Тамбовско ьнуудай газар таряа- ал ажал эрхилдэг хү- механизаторнууд, эр- , хүдөө ажахын мэргэ- нүхэр Полянскиин энэ лые зүбшэн хэлсэбэ.

вско областиин Круп- й нэрэмжэтэ колхозой ажалай бригадын бри- М. К. Алтунин, Курска иин «Расховец» совхозой гахайшан М. Е. Маслов, Тамбовско областиин «Сампурский» совхозой главна зоотехник А. Т. Савельева, Липецкэ областиин Фрунзын нэрэмжэтэ артелиин түрүүлэгшэ А. Ф. Астанков болон бусад январиин 7-ной үглөөнэй заседанида үгэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюрогой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Г. И. Воронов үдэшын заседанида үгэ хэлэбэ. Центральна хара хүрьhэтэй зонын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд партиин табиhан зорилгонуудые бэелүүлжэ шадаха байhанаа бодото дээрэнь харуулха гэжэ найдаhанаа нүхэр Воронов мэдүүлбэ.

Центральна хара хүрьhэтэй зонын областьнуудай хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаhан хандалга зүблөөндэ хабаадагшад баталаа.

КПСС-эй ЦК-да зорюулагдаhан бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абтаба.

Иигэжэ зүблөөн хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ hУНГАХА ЦЕНТРАЛЬНА hУНГУУЛИИН КОМИССИДА КАНДИДАДУУДЫЕ ДЭБЖҮҮЛГЭ

СССР-эй Верховно Советтэ hунгаха Центральна hунгуулиин комиссида кандидадуудые дэбжүүлгэ үргэлжэлhөөр.

Армида, авиацида болон флодто туhалха hайн дуранай бүхэсоюзна бүлгэмэй президиумэй ЦК-гэй олон хүнэй хабаадалгатай зүблөөн болобо. Энээн дээрэ СССР-эй ДОСААФ-эй ЦК-гэй түрүүлэгшэ, армиин генерал Д. Д. Лелюшенко үгэ хэлээ. Элитэ ехэ сэрэгэй ажал-ябуулагша, Советскэ Арми ба Далайн-Сэрэгэй Флодой главна политическэ управлениин начальник, Советскэ Союзай маршал Ф. И. Голиковые Центральна hунгуулиин комиссида дэбжүүлхэ дурадхал оруулба.

СССР-эй ДОСААФ-эй ЦК-гэй президиумэй гэшүүд: армиин генерал И. В. Тюленев, полковник Г. П. Шатунов, запаста байhан генерал-лейтенант Н. В. Страхов, СССР-эй ДОСААФ-эй ЦК-гэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, генерал-лейтенант С. С. Шатилов энэ дурадхалые дэмжэбэ.

Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой главна политическэ управлениин начальник, Советскэ Союзай маршал Ф. И. Голиковые СССР-эй ДОСААФ-эй зүгhөө Центральна hунгуулиин комиссида дэбжүүлхэ гэжэ энэ зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн дуугаар тогтообо.

Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй президиумэй суглаан олон хүнэй хабаадалгатайгаар болобо. Центральна hунгуулиин комиссида совет эхэнэрнүүдэй комитедэй президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Н. В. Поповае тус комитедэй президиумэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр О. А. Хвалебнова дэбжүүлбэ. Комитедэй президиумэй гэшүүд А. А. Северьянова, А. Н. Новикова, «Советская женщина» гэжэ журналай главна редактор М. Д. Овсянникова гэгшэд Н. В. Поповагай кандидатура дэмжэн, үгэ хэлэбэ. Ниитын элитэ ехэ ажал-ябуулагша, совет эхэнэрнүүдэй комитедэй президиумэй түрүүлэгшэ, хариин гүрэнүүдтэй хани барисаанай ба соёл культурын холбооной советскэ бүлгэмүүдэй союзай президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Н. В. Поповае совет эхэнэрнүүдэй комитедэй зүгhөө Центральна hунгуулиин комиссида дэбжүүлхэ гэжэ суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар тогтообо.

Латвиин профсоюзуудай соведэй президиумэй олон хүнэй хабаадалгатай суглаан боложо, СССР-эй Верховно Советтэ hунгаха Центральна hунгуулиин комиссида Латвиин профсоюзуудай республиканска Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр В. А. Блюмые дэбжүүлбэ.

Эрдэм шэнжэлэлгын институдай, академиин партийна болон профсоюзна организацинуудай түлөөлэгшэдтэй хамта Армянска ССР-эй Наукануудай академиин президиумэй зүблөөн болобо. Армянска ССР-эй Наукануудай академиин президиумэй гэшүүн, гүрэнэй шангай лауреат нүхэр И. Г. Магакьян гэгшые академиин президент В. А. Амбарцумян Центральна hунгуулиин комиссида дэбжүүлбэ. Эрдэмтэдэй суглаан энэ дурадхалые нэгэн дуугаар дэмжэбэ.

Туркменистанай ЛКСМ-эй ЦК-гэй олон хүнэй хабаадалгатай бюро дээрэ Центральна hунгуулиин комиссида кандидатура дэбжүүлхэ тушаа асуудал хэлсэгдэбэ. Туркменистанай ЛКСМ-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр М. Моллаевае Туркменистанай ленинскэ коммунис залуушуулай союзай зүгhөө СССР-эй Верховно Советтэ hунгуулиин комиссида дэбжүүлхэ гэжэ суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар тогтообо.

Гэгээрэлэй, дээдэ hургуулинуудай болон эрдэмэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Литовско республиканска комитедэй президиумэй суглаанда хабаадагшад Литовско ССР-эй Шяуляйска районой Кайряй гэжэ тосхоной долоон жэлэй hургуулиин багша нүхэр Ф. А. Касараускене гэгшые Центральна hунгуулиин комиссида дэбжүүлбэ. Олон жэлэй турша соо багшын хүдэлмэридэ оролдосотойгоор хүдэлhэнэй, олониитын ажал-ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадаhанай ашаар Ф. А. Касараускене гэгшэ иимэ ехэ найдабарида хүртөө.

***

Январиин 8-да СССР-эй Верховно Советтэ hунгаха Центральна hунгуулиин комиссида кандидадуудые дэбжүүлгэ үргэлжэлөө.

Соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай Грузинска комитедэй президиумэй олон хүнэй хабаадалгатай зүблөөн дээрэ профсоюзуудай республикын комитедэй түрүүлэгшэ Е. Гогнашвили үгэ хэлэбэ. СССР-эй Верховно Советтэ hунгаха Центральна hунгуулиин комиссида Грузиин компартиин ЦК-гэй секретарь В. М. Сирадзе гэгшые дэбжүүлбэ. Үгэ хэлэhэн хүнүүд эдэ дурадхалыень нэгэн дуугаар hайшааба.

Таджикска ССР-эй Ленинабадска областиин «Коммунизм» колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан болобо. Комплексно механизациин бригадые хүтэлбэрилэгшэ, КПСС-эй XXII съездын делегат Н. Мазаиров гэгшые эндэхи колхозшогууд Центральна hунгуулиин комиссида дэбжүүлбэ.

«Эстонсланец» трестын № 2 шахтын горнягуудай суглаан дээрэ коммунис ажалай бригадын хүтэлбэрилэгшэ О. К. Силлари гэгшые СССР-эй Верховно Советтэ hунгаха Центральна hунгуулиин комиссида дэбжүүлхэ гэжэ дурадхаба. Түрүү горнягай кандидатурые халаан бүхэнэй суглаанууд дээрэ нэгэн дуугаар дэмжэбэ.

(ТАСС).

Ази, Африкын оронуудтай hаналаа нэгэдэлгын советскэ комитедтэ

МОСКВА, январиин 8. (ТАСС). Ази ба Африкын оронуудтай hаналаа нэгэдэлгын советскэ комитедэй президиумэй суглаан республиканууудай иимэ комитедүүдэй түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар болобо.

1961 оной декабриин 9—11-дэ Газада болоhон Ази ба Африкын арадуудай hаналаа нэгэдэхэ организациин гүйсэдкомой сессиин дүнгүүд тухай А. В. Софроновой элидхэл зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Империализмда ба колониализмда эсэргүүгээр, колониальна гурим ёhонуудай үлэгдэлнүүдые хойшолонгүй бури мүhэн усадхахын түлөө, бүгэдэ ниитээрээ, гүйсэдөөр буу зэбсэг хуряахын, дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал байгуулхын түлөө эрид шууд тэмсэлдэ, хоёр дэлхэйн арадуудые саашадань элсүүлэн бодхоохо хэрэгтэ гүйсэдкомой шиидхэбэринүүд ехэ туhа нэмэри болохо гэжэ Президиум тэмдэглэбэ.

Ойрын саг соо Азиин, Африкын ба Латиин Америкын арадуудай hаналаа нэгэдэлгын конференци татаха тухай гүйсэдкомой баталан абаhан шиидхэбэриие Президиум онсо ханангяар тэмдэглэбэ. Энэ конференци хадаа эб найрамдалда дуратай, демократическа бүхы хүсэнүүдые элсүүлэн нэгэдүүлжэ, тэдэнэй үнэн зүб, империализмда эсэргүү харша тэмсэлдэ, политика ба экономикынгоо талаар бэеэ даанхай байдалай түлөө, буу зэбсэг хуряаха ба эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэлдэ ехэ удха шанартай байха гэжэ советскэ комитедэй Президиум этигэжэ байhанаа мэдүүлбэ.

Кубын хэрэгүүд гэдэг асуудалаар Америкын гүрэнүүдэй организациин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй болохоёо байгаа суглаантай дашарамдуулан Президиум мэдүүлгэ хээ. Олон миллион совет хүнүүдэй зүгhөө Кубын Республикада эсэргүүгээр Америкын колонизаторнуудай шэнэ муухай аашые буруушаагаад, эрхэ сүлөөгэйнгөө, бэеэ даанхай байдалай ба өөhэдынгөө шэлэhэн социальна байгуулалтынгаа түлөө баатарлигаар тэмсэжэ байhан шэн зоригто Кубын арадта аха дүү ёhоор hаналаа нэгэдэжэ, дэмжэжэ байhанаа энээн соогоо мэдүүлнэ.

hаналаа нэгэдэлгын советскэ комитедэй 1961 оной ажал-ябуулга тухай хэhэн М. Ш. Бахитовай элидхэл Президиум дээрээ зүбшэн хэлсээд, 1962 оной түрүүшын хахадай нюур соо комитедэй хэхэ хүдэлмэриин түсэб батална.

Советскэ профсоюзуудай буруушаалга

Америкын гүрэнүүдэй организациин соведэй шиидхэбэриин ёhоор январиин 22-то Уругвайда ОАГ гэдэгэй гэшүүд-гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүбшөө хэхэ зүблөөн болохо юм ха. Энээн дээрэ баруун түбиин оронуудай байдалда сүлөөтэ Куба аюул тохёолдуулжа байhан гэлэй гээд, энэ республикада эсэргүү тэмсэл ябуулха «хэмжээнүүдые абаха тухай» хэлсэхэнь.

Энээнтэй дашарамдуулан профессиональна союзуудай бүхэсоюзна Центральна Совет мэдүүлгэ хээ. ОАГ гэдэгэй болохоёо байгаа зүблөөн хадаа США-гэй зүгhөө Кубада эсэргүү хамтын хэмжээ абаха зүбшөөл Латиин Америкын гүрэнүүдтэ баадхан олгохо гэhэн шэнэ hэдэлгэ мүн болоно.

Эрхэ сүлөөтэ ба бэеэ даанхай байдалаа аршалан хамгаалхын түлөө баатарлигаар тэмсэжэ байhан Кубын Республикын дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха ямар нэгэн hэдэлгэдэнь профессиональна союзуудай бүхэсоюзна Центральна Совет СССР-эй бүхы ажалшадай зүгhөө эрид шууд буруушаалгаяа мэдүүлжэ байна. Кубада эсэргүү шэнэ агрессидэ бэлэдхэжэ байhан Америкын империализмын гэмтэ хүсэл зоригые совет ажалшад шоо үзэжэ, шэбто хаража байна гээд ВЦСПС-эй мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалай түлөө, шэнэ жаргалта hайхан байдалые байгуулхын, арадуудай хоорондо эб найрамдал ба хани барисаа тогтоохын түлөө шэн габьяатайгаар тэмсэжэ байhан баатарлиг Кубын арадтай hаналаа нэгэдэжэ байhанаа СССР-эй профсоюзууд мэдүүлжэ байна.

Жэлын саанаhаа

Индонезиин президентын ами наhанда хоро хүргэхэ hэдэлгэ гаргагдаба

ДЖАКАРТА, январиин 8. (ТАСС). Антара агентствын Макасарhаа мэдээсэhээр, Индонезиин президент Сукарнын, тэрэниие үдэшэжэ ябаhан хүнүүдэй митингын болохо нютагай стадион хүрэжэ ябаха үедэнь январиин 7-ной үдэшэлэн хорото добтолго хэгдэбэ. Президент Сукарнын ами наhанда хоро хүргэхэ тэрэ hэдэлгэнь бүтэбэгүй.

Президентын hуужа ябаhан автомашина руу танигдаагүй хүн гар граната хаяа гээд Макасарай сэрэгэй округой командовани мэдээсээ. Тэрэ гранатань автомашинада дүтэхэнэ тэhэрбэ. Зүгөөр өөрөө президент аюулда дайрагдаагүй. Президентые угтажа ябаhан хүнүүдэй дундаhаа 31 хүн шархатаа. Нэгэ хэды саг болоод тэдэнэй гурбаниинь хүндөөр шархатаhанhаа наhа бараба.

Энэ хорото аашын гаргагдахада зарим хүнүүд тушаагдаhан байна.

Энэ хорото ааша тухай нютагай, гадаадын журналистнуудта мүнөөдэр үглөөгүүр сэрэгэй округой командованиин түлөөлэгшэ полковник Хасануддин мэдээсээ. Баруун Ирианда Голландиин колониальна зонхилолгодо эсэргүүгээр хэгдэдэг тэмсэлдэ арадай урма зориг hулаpуулхын түлөө граната хаяhан байгаа гээд тэрэ hанамжалба. (Энэ сүлөөлэлгын удха шанарые хүн зондо тайлбарилан ойлгуулхын түлөө президент орон соогуура ябана.— Антара агентствын ажаглалта). Өөрынгөө эзэрхэлгые хуушанайхяарнь үлөөхын зорилгоор империалистнууд, колонизаторнууд ямаршье арга хэрэглэхэhээ гайхахагүй байна гээд энэ хорото hэдэлгэ үшөө дахин тодорхойлбо. Иигэжэ полковник мэдүүлээ.

Урда Вьетнамай солдадууд зугадана

ХАНОЙ, январиин 8. (ТАСС). «Сүлөөлэлгэ» гэжэ агентствын мэдээсэhээр, 1961 оной октябрь hарын туршада Урда Вьетнамай армиhаа Нам Бо провинцида 6 мянга гаран солдадууд зугадажа, патриодуудай тала руу ороhон байна.

«hалбаран хүгжэлгын зоно» гээд нэрлэгдэдэг Виньлонгдо солдадуудай нэгэ взводой арадай тала руу ороhон тухай агентство мэдээсэбэ.

США-гэй президент Клейтэй уулзаба

НЬЮ-ЙОРК, январиин 7. (ТАСС). АП агентствын мэдээсэhээр, США-гэй президент Кеннеди Баруун Берлиндэ байдаг өөрынгөө тусхай түлөөлэгшэ генерал Клейтэй «Берлинэй, Германиин байдал тухай» хөөрэлдэбэ.

Мухар һүзэг-мунхаг байдалай үлэгдэл

ТЭМСЭЛЭЭ ҺУЛАДХАХАГҮЙ

Коммунизм байгуулха гол зорилгонуудые шиидхэлгэ шэнэ хүнүүдые болбосоруулан хүмүүжүүлхэ асуудалтай нягта холбоотой. Шэнэ, коммунис шэнжэ шанартай хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ юуи һаад тойбо татанаб гэхэдэ, хуушан үе сагай бүдүүлиг ёһо гуримай үлэгдэл зарим гээгдэнги хүнүүдэй ухаан бодолһоо һалаадүй байһаар. Иимэ үлэгдэлнүүдэй нэгэниинь — шажанда шүтэдэг мухар һүзэг болоно.

«Коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ гээшэ бурхан шажанда һүзэглэдэг, шүтэдэг ёһо гуримһаа хүн зониие сүлөөлхэ гэһэн удхатай. Юуб гэхэдэ, һүзэглэдэг, шүтэдэг ябадал совет хүнүүдэй эдэбхи үүсхэлээ хүсэд дэлгэрүүлэн бадаруулха замдань һаад хэһээр» гэжэ Н. С. Хрущев хэлээ һэн. Һүнһэ һүлдэ, хойто наһан, тамын ба жаргалай орон гэхэ мэтэдэ этигэдэг ябадалһаа уламжалан лама бандинарай мэхэдэ ородогынь элитэ. Хүн гээшэ хойто наһандаа жаргахын тулада энэл наһандаа буян хэхэ ёһотой гээд дарлагша анги номнодог байгаа. Тиихэ ёһотойшье ха юм даа. Юуб гэхэдэ, мэхэлэнгүйгөөр хүниие дарлаха, мүлжэхэ бэрхэтэй бшуу. Шажанай номнолой шал худал байһаниинь үни заяанай элитэ болоһон гээшэ. Тингэбэшье, мухар һүзэгэй үлэгдэл арад зоной дунда үшөөл бии гэжэ тэмдэглэе. Шажан мүргэл хэдэн үе соо, хэдэн зуун жэлэй туршада хуурмаг номнолоо нэбтэрүүлһэн, улад зоной ухаан бодолые мунхаруулһаниинь мэдээтэй. Шажанай номнол тухай нилээд олон ном һудар бэшэгдэһэн байха. Эдэ бүгэдэнь шажанай хүсэтэ зэбсэг болоно үгэһэн байна ха юм.

Манай орондо 45-дахи жэлээ арад зон өөһэдынгөө гараар жаргаланта һайхан байдалаа зохёон байгуулжа байнхай. Арад түмэнэй ажаһуудалда, саашанхи хүгжэлтэдэ гансал ажал хүдэлмэри баялигай эшэ үндэһэн боложо үгэдэг гээшэ. Бурхан шажан хэзээдэшье, нэгэншье хүндэ баялиг гү, али һайн байдал олгоогүй юм. Тиимэ байтарнь зарим нэгэ хүнүүд шажанай хуурмаг номнолдо шүтэдэгынь жэгтэй. Тэдэнэр церковь, дацан дугангаар хэсэжэ, мүргэдэг. Ламанар зунай сагта обоо тахилганай болоходо, бороо нойто оруулыш, зол жаргал хайрлыш гэжэ гуйһан хэбэртэйгээр үргэл, мүргэл эмхидхэдэг. Бурхан тээшэ хаража, «ум-манибад-мехум» гэжэ байгаад намашалалсагаадаг байха. Теэд тэрэнь юу асархаб даа. Эдэ бүгэдэнь хооһон шашалга болоно. Гансал ажал хүдэлмэри хүн зондо зол жаргал асардаг ха юм. «Хүниие ажал шэмэглэдэг» гэжэ арад зон тон зүб хэлсэдэг.

Коммунис общество байгуулхын тулада хүн бүхэн үнэн сэхээр хүдэлхэ, «Ажал хээгүй хүн—ама хооһон һууха» гэһэн ёһо гуримые шууд сахиха хэрэгтэй. Нийтын баялигые химгадаха, арьбадхахын тулада хүн бүхэн оролдохо, нийтын журам эбдэгшэдые шоо үзэхэ, бэе бэедээ нүхэрэй ёһоор туһалалсаха, «бултадаа нэгэнэйнгөө түлөө, нэгэниинь бултанайнгаа түлөө» гэһэн гуримаар ажаллаха шухала гэжэ КПСС-эй Программа дотор заагдана.

Манай парти коммунис ёһо журам сахихаар болгон ажалшадые хүмүүжүүлдэг, лодырьнууд, архишад, ажалай журам эбдэгшэдтэй хайра гамгүй тэмсэдэг байна.

Хүн хүдэлөөгүй һаа, яагаад гэр бүлынхидөө, үхибүүдээ тэжээхэ, хүмүүжүүлхэ байгааб гэжэ бодоод үзээл.

Энээн тушаа христос шажанай һудар соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «орон тэнгэриин шубуудые харыт, тэдэнэр тариилгашье хэдэггүй, хададагшьегүй, байһан газартаа юумэшье суглуулдаггүй. Теэд, эдээниие орон тэнгэриин эсэгэ эдеэлүүлнэ ха юм. Таанад элээнһээ юугээрээ дээрэ 'гээшэбта?». Шажанай һударта ажал хүдэлмэри эгээл муу муухай юумэн гэжэ харагдадаг байһаниинь элирнэ. Мүн буддын шажаншье ажал хүдэлмэриие иимээр лэ харадаг. Эдээнһээ боложо, революциин урда тээ православна шажанай элдэб һүмэ хиидүүдтэ 95 мянган эрэ, эмэ монахууд, бурядай дацангуудта 16 мянган ламанар бии байһан юм. Иимэ олон хубалзанар ажалшан арадай хүзүүн дээрэ һууһаниинь элитэ.

Хүн гээшэ энэ наһандаа зобохо, тулиха гэһэн номнолтой юм. хойто наһандаа жаргалангай орондо морилхын тула мүнөөнэйнгөө бүхы жаргалһаа арсаа һаа дээрэ гээд буддын шажан ниадаг байгаа. «Һамгаяа, үхибүүгээ, эхэ эсэгээе, бүхы юумэеэ бултыень орхёод, өөрынгөөл харгыгаар яба» гэжэ буддын шажан дурадхадаг. Иимэ ёһо гурим хадаа буддын-ламын шажанда шүтэгшэдые коммунис байгуулалтаһаа, арад зоной хүгжэлтэһөө холодхохые һэдэнэ гээшэ. Үнэндөө хүн гээшэмнай ажал хүдэлмэриин, ажаһуудалай жаргал эдлэхэ гэжэл түрэдэг ха юм. Тингэн гэһээ православна, буддын гү, али ондоо ямаршье шажан һүзэгшэ зоной тархиие эрьюулхэ, мунхаруулха гэжэ, өөһэдынгөө гараар жаргалта байдал зохёон байгуулха хэрэгтэнь һаад хэхэ гэжэ оролдодог байна.

Партиин Программа дотор найруулагдаһан коммунизм байгуулагшадай сахиха ёһо гурим хүнүүдэй хоорондохи харилсаае һайн һайхан заяатай үндэһэ һуури дээрэ байгуулха гэжэ заана. Хүнүүд бэе бэедээ нүхэр ёһоор, аха дүү мэтээр хандадаг болоо. Энэ гурим ёһодо буддын-ламын шажан ямараар ханданаб? «Шарын шажанһаа» арсаһан хүбүүгээ Лхама бурхан алаһан юм, ламын шажанда урбагша, эсэргүүсэгшэдые хэһээхэ зорилготойгоор хаража, хинажа байдаг юм гээд ламанар баталан хэлэдэг. Лхама бурханда зорюулагдаһан үбэлэй хуралай үеэр «шажанай дайсад» гээшэ гэжэ нюсэгэн хүнэй дүрсэ-долиг талхаар хээд, тэрэнээ таһара-удара сабшан, дасанһаа газаа тээшэнь хаядаг. Тиихэдээ шажанай дайсад дарагдаба гэлэй гэжэ ламанар баталдаг байна.

Шажанай дайсад гээшэнь хэд бэ?

Нэн түрүүн коммунистнууд, комсомолшууд, багшанар, бурхангүйшүүл болоно хаш. Тингэбэшье һаань, шажанда шүтэгшэд манай партиин политикые дэмжэдэг, бүхы совет арадтаяа хамта коммунис байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадажа байдаг. Тингэн гэһээнь, хүн зониие хоорондонь хүйтэрүүлхэ, арсалдуулха гэжэ ламын шажан оролдодог юм. Ямаршье шажан, мүргэлые абаад үзэбэл, ажалша хүниие мэхэлхэ, һаад тойбо татаха гэжэ һэдэдэг байна. Эгээл тиимэһээ революциин урда тээ янза бүриин ламанар, уставщигууд болон бусад бултадаа баяд ноёдто, мүлжэгшэ ангида туһалдаг байһаниинь ойлгосотой. Америка, Англи, Япон, Франци болон бусад бүхы капиталис гүрэнүүдтэ церковиие хүрэнгэтэн—баяшуул барижа байдаг.

Манай орондо ямаршье шажан дэмжэгдэдэггүй, харин тэрэнэй хорото номнол буруушаагдан элиишэлэгдэдэг. Совет зоной тон олонхинь шажан мүргэлтэй холбоогоо таһаланхай. Шажанда шүтэгшэдэй тоо жэл бүри улам үсөөн боложо байдаг.

Һүзэгтэнһөө гадна, шажан мүргэлдэ алба хэгшэдшье өөһэдөө тэрээнһээ холодожо, холбоогоо һалгажа байнхай. Заиграйн аймагай Шэнэ Бэрээн тосхоной 87 наһатай уставщик Илларион Иванович Вишняков һаяшаг сельсоведтэ иимэ бэшэг асараа:

«Би шүтэжэ, мүргэжэ ябааб, бусадыешье энээндэ уряалдаг байһамби. Теэд тэрээнһээм ямаршье үрэ гараагүй. Үрэшье гараха ушигүй юумэл даа. Шажанай эди шэдитэ номнол гэдэгынь баяд, ноёдой һанааһаа зохёогдоһон юумэ ха юм. Бүхы үргэл мүргэлэй аша үрэгүй байһанда үнэн зүрхэнһөө этигэжэ, шажанда шүтэгшэд өөһэдыгөөл мэхэлнэ гэһэн тобшолол хээб».

Мүн Бичура нютагай уставщигууд Иван Перфильевич, Гавриил Данилович Афанасьевтан шажанһаа арсаһан тухайдаа бэшэг эльгээгээ. «XX зуун жэл хадаа шажанай номнолой худал хуурмагые балшыса элиишэлһэн үе саг болоо»,—гэжэ Афанасьевтан бэшэнэ.

Шажанай тушаал даажа байһан хүнүүдшье шажантай холбоо барисаагаа таһалһан тухайдаа газетэдэ бэшэдэг болонхой. Арад зониие мэхэлжэ ябахадаа сэдьхэлнай үбдэдэг болоо гээд тэдэнэр сэхэ мэдэрнэ.

Бурхан, шажанһаа хахасаха гэһэн эдэнэрэй хүсэл бололые һайшаанабди. Хойто наһандаа жаргалангай орондо орохо тухай хооһон шашалдаагаа орхихоор болоо. Мүнөөнэй совет хүнүүд коммунизмын үедэ ажаһууха юм гэжэ КПСС-эй XXII съезд баяр баясхалантайгаар соносхоо гээд эдэнэр бэшэнэ. Коммунистическэ партиин Программа хадаа жаргалта байдал тээшэ дабшаха найдамтай путёвко болоно бшуу гэнэ. Шажанда шүтэдэг хүн бүхэн энээн тухайда һайса боложо үзэхэ ёһотой.

Гансал манай парти ажалша олониитын энхэ һайхан байдалай түлөө, хүн түрэлтэнэй зол жаргалай түлөө оролдон тэмсэдэг гээшэ. Коммунистическэ парти, эрдэм наука шажан мүргэлые юундэ буруушаадаг бэ гэжэ ойлгохо, бурхангүйшүүлэй үгэдэ үнэншэжэ, зүб замдаа орохоор саг ерээ.

Шажан гээшэ барга балар сагай бүдүүлиг үлэгдэл мүн. Иимэ үлэгдэлнүүд хүнэй сэдьхэл бодолые буруу ойлгосоор худхуулан, дэлхэй дээрэхи байдалые хазагайгаар харуулна, ажаһуудалда һаад тойбо татана. Тиимын тула шажанай номнол коммунизмда тон харша байна.

Н. Миронов,
редакциин дэргэдэхи атеизмын штатнабэшэ таһагай гэшүүн.

Буржуазна үзэл бодолой ба ёһо заншалай үзэгдэлнүүдтэй, үмсын зөөридэ обтохо бодолой үлэгдэлнүүдтэй, мухар һүзэг ба адхаг һэжэгтэй тэмсэлые коммунис хүмүүжүүлгын шухала хуби гэжэ парти тоолоно. (КПСС-эй Программаһаа)

КОМИ АССР. Интада байдаг Ждановай нэрэмжэтэ үйлсэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Туһатай хэрэг тоогдоногүй

XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һү һаалиин зургаан фермэдэ 40 гаран һаалишад гарайнгаа хүсөөр үнеэдээ һаадаг. Колхоз электрын хүсөөр гүйсэд хангагданхай. Үнеэдые электрын хүсөөр һааха түхеэрэлгэ тодхожо, һаалишадай ажал хүнгэдхэхэ гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд һаналаа табинагүй.

КПСС-эй Закаменай райком, аймгүйсэдкомой энээн тухай тэдээндэ һануулаа һаань, һайн байгаа.

Г. Тугутов.

Хэмжээн абтаа

Бургалтайн хүдөө ажахын механизациин № 4 училищиин директор Ф. Е. Грудинин хүдэлмэрилэгшэдтөө шэрүүн шангаар, бүдүүлигээр хандадаг, журам эбдээ гээд лэ ямаршье шалгалтагүйгөөр олон хүдэлмэрилэгшэдтэ зэмэ тоходог байба. Мүн профсоюзай месткомой зүбшөөлгүйгөөр «һанаандаа таараагүй» олон хүнүүдые ажалһаань гаргаа гэһэн бэшэг манай редакцида ерэһэн байгаа.

Зэдын аймагай прокурор нүхэр С. Аржигаров энэ бэшэгээр шалгалта хэжэ, дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд зүб байба гээд манда мэдээсээ һэн.

Һаяхан КПСС-эй Зэдын райкомой секретарь Ц. Раднаев телефоноор манай редакцида иигэжэ мэдээсэбэ: «Дээрэ дурсагдаһан алдуунуудые гаргаһанайнь түлөө нүхэр Ф. Е. Грудининиие райкомой бюро директорэй уялгаһаа болюулаад, партийна шанга зэмэ тохоо».

ТҮРҮҮ ДҮРШЭЛДЭ—ҮРГЭН

Эрдэм ухаанай, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажахыдаа үргэнөөр, аша үрэтэйгөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ мүнөө тон ехэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Гэбэшье Мухаршэбэрэй аймагай зарим колхоз, совхозуудта энэ хүдэлмэри аали побшоор, үүсхэлгүйгөөр бэелүүлэгдэхэһээ гадна, зарим ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй зүгһөө дэмжэгдэдэггүй байһаар. Энээниие нэгэ иимэ жэшээгээр баримталая. Аймаг дотор үнеэ һаадаг 30-аад электротүхеэрэлгэнүүд бии. Харин тэдэнэй миин 4—5-ниинь ашаглагдана. Мүн орооһо таряан саг соогоо хүряагдаагүй байжа, 4 мянган гектар таряан саһан доро дарагдашоо. Залуу малые шахан таргалуулха, үнеэдые уянгүй байлгаха, ажахын тоосооной бригадануудай хүдэлмэри шадамараар эмхидхэжэ шадаагүйһөө уламжалан аймаг бүхыдөө мал, таряан ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбөө 1961 ондо алишье талаарнь дүүргээгүй. Ямар ушар шалтагһаа иимэ байдал тохёолдооб гэбэл: ажахын хүтэлбэрилэгшэд бии байгаа арга боломжоёо, хэрэглэгдээгүй нөөсэеэ дүүрэн хүсэндэнь хэрэглэжэ шадаагүй, эрдэм ухаанай туйлалта, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэн дэлисэтэйгээр олоной дунда тараагдаагүйһөө болоо гэжэ сэхэ хэлэлтэй.

Баримта болгон иимэ жэшээ дурдая. Һаяхан КПСС-эй райкомой бюро эрдэм ухаанай туйлалта, түрүүшүүлэй дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ хэрэг «Знамя Ленина» колхоздо хэр ябуулагдажа байнаб гэжэ хаража үзөө. Тус асуудалаар бюродо тоосоһон секретарь Л. Лео[...] агроном Дамбаев, техник С. Бадм[...] мүртэй харюу үгэ[...]гүй байбад.

Колхозой правл[...] гаад метрын газ[...] ральна фермын һа[...] 5 метр болохо гү[...] сооһоо силос улаа[...] малтаад, тэрэнээ [...] бүһэндөө уяад гэ[...] абиран мүлхидэг. Т[...] рээ силосээ дүүжэн[...] абаашажа үнеэдт[...] Энэ хадаа газаа [...] дүүжэн харгы [...] малшадаймнай хү[...] хүдэлмэри оньһожо[...] хай гэһэн удхат[...] бшуу.

Оренбургынхидай[...] гээр хони хайшал[...] зын баян ургаса [...] рүү арганууд кол[...] шье тоогдоногүй.

Коммунис ажала[...] гэдэ хүртэхын түлө[...] серпуховынхидай [...] гээгдэгшэдые т[...] зэргэдэ гаргаха [...] лөөн колхоздо дэл[...] нэгүй. Мүнөө колх[...] шье хүндэ коммун[...] нэрэ зэргэ олгогдо[...] һаар.

Дээрэ хэлэгдэһэн[...] тобшолол хэлтэйб [...] ком, тэрэнэй секр[...] хын жэжэ божо [...] һамаараад, партий[...] лэй, ойлгууламжын[...] рээ мартажархёо [...] ень хэлэхэ хэрэгт[...]

Эдэ бүхы дутуу[...] рын сагта дары [...] бюро шанга эрилт[...] парткомой урда та[...]

Б. Ж[...]
ман[...]

СОЦИАЛИС ГҮРЭНЭЙ ХҮГЖЭЛТЭ

КПСС-эй XXII с'езд ленинскэ партиин болон уласхоорондын бүхы коммунис хүдэлөөнэй түүхэ дотор манай үеын гайхамшагта зүйл боложо орохо байна. Энэ съездын сэгнэшэгүй ехэ удха шанар юуб гэхэдэ, КПСС-эй шэнэ Программа— коммунизм байгуулха тушаа дэлхэй дээрэхи түрүүшын программа баталан абаһан байна бшуу.

Коммунизм байгуулха тушаа эрдэм ухаанай үндэһөөр зохёогдоһон түсэб КПСС-эй Программа дотор, нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлнүүд соо, с'ездын шиидхэбэринүүд соо табигданхай, энэ түсэбые бэелүүлхэ арга замууд хараалагданхай. Мүн социализмһаа коммунизмда шэлжэн оролгын теоретическэ болон политическэ асуудалнууд эдэ түүхэтэ документнүүд дотор бүхы талаараа, гүнзэгыгөөр зохёогдон табигданхай. Коммунизмын теориин болон практикын шухалын шухала шэнэ асуудал—хүдэлмэришэн ангиин диктатурын гүрэнэй бүгэдэ арадай гүрэн боложо хүгжэхэ тухай, тус гүрэнэй удха шэнжэ болон зорилгонууд тухай, коммунизмын үедэ тэрэнэй ямар байха тухай асуудал эдэ документнүүд дотор табигдажа, шиидхэгдэһэн байна.

1. ПРОЛЕТАРИАДАЙ ДИКТАТУРЫН ЗАЙЛАШАГҮЙ ШУХАЛА БАЙДАГ УШАР

Империализм хадаа хосоржо байгаа капитализм, социалистическэ революциин урда тээхи үе мүн гэһэн марксистско-ленинскэ һургаалай зүб байһаниие дэлхэйн капитализмын хүгжэлтэ, хүдэлмэришэн ангиин революционно тэмсэлэй хүгжэлтэ хүсэд баталан харуулаа. Империализм капитализмын бүхы зүрилдөөнүүдые хурсадхажа, тэдэниие эсэстэнь хүрэтэр шангадхана. Тиин удаань революци эхилдэг байна.

Хүдэлмэришэн ангиие, бүхы ажалшадые мүлжэлгэ, политическэ талаар дарлалта таһалгаряагүй шангадана, пролетариадай ангиин тэмсэл хурсадажа, социалистическэ революцида хүргэнэ. Наймаанай дэлгүүрэй түлөө, капитал хэрэглэхын түлөө түүхэй эдэй, хүдэлмэриин хүсэнэй түлөө, дэлхэйе эзэмдэхын түлөө империалис гүрэнүүдэй хоорондохи тэмсэл үзэгдөөгүй ехээр шангадаа. Энэ тэмсэлынь заатагүй империалис дайнуудта хүргэнэ. Тингэжэ капитализмын үндэһэ һуури һуларна, арад нийтын дураа гуталга шангадажа, капиталис байгуулалтада эсэргүү революционно тэмсэл болоно. Колонинууд болон колони шахуу оронууд дотор империалис дарлалтын шангадаһанай эсэстэ империализмда эсэргүү национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн улам үргэнөөр дэлгэрнэ. Дарлагданги оронууд империализмын резерв байһанаа пролетарска революциин резерв болоно. Эдэ бүгэдэ хадаа капитализмын хүмэриин уналгые, нийтын ажахын дээдэ зэргын түхэлдэ шэлжэн оролгые зайлашагүй болгоно.

Империализмын үедэ буржуазна гүрэн хадаа финансова олигархиин диктатура, монополистическэ буржуазиин хэрэгые эрхилдэг комитет болоно. Бүлэг миллиардернүүд болон миллионернүүд пролетаринарай, таряашадай ажалаар байгуулагдаһан, капиталис дэлхэйн бүхы баялигые мэдэлдээ абаад, бүхэли нацануудай ажабайдалые өөһэдөө баяжахын тула ашаглана. Капиталис байгуулалтые абархын зорилгоор империалис гүрэнүүд улам саашаа сэрэгэй-полицейскэ удхатай гүрэнүүд болоно. Эдэ гүрэнүүд сэрэгэй бүлэглэлнүүдые болон базануудые байгуулна, социалис гүрэнүүдтэ эсэргүү дай сэхэ бэлдэнэ. Ажалшадай дутуу ядуу демократическа эрхэнүүдые хүсэд усадхахые эрмэлзэжэ, арми, полици, жандармериие тэдэнэртэ эсэргүү тэмсэлдэ хэрэглэнэ. Зүгөөр империализм социалистическэ революцинуудай замые хаажа, ажалшадай сүлөөрэлгэдэ һаад хэжэ шадахагүй байна.

Ревизионистнууд марксизмһаа хазагайрһанаа обществын болон ангиин тэмсэлэй хүгжэлтын шэнэ эрхэ байдал хараада абаха шухала гэхэ мэтын үгэ хүүрээр далдалжа, социалистическэ революциин, пролетариадай диктатурын түүхын ёһоор шухала болохо байһаниие, марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэрилхы үүргые арсана, социализмда дамжан оролгын ямар нэгэн ондоо зам олохые һэдэнэ. Иигэжэ хүдэлмэришэдые, ажалшадые мэхэлнэ, тэдэнэрэй социализмда этигэхые болюулха, капитализмда эсэргүү тэмсэлһээ зайсуулха гэжэ эрмэлзэнэ.

«Арадууд хадаа имагтал **социалистическэ революциин ба пролетариадай диктатурые бэелүүлһэнэй** ашаар лэ социализмда ерэжэ шадаха юм гэжэ СССР-эй дүй дүршэл баталан харуулаа»,—гэжэ КПСС-эй Программа дотор заагдана. Пролетариадай диктатурын түхэл маягай нэгэн болохо арадай демократиин оронуудай дүй дүршэлшье энээн тухай гэршэлэн харуулна. Тус тус оронуудай түүхын тодорхой эрхэ байдалда социалистическэ революциин ямараар хүгжэхэ байһаниинь энээн дээрэһээ харагдана. Ямаршье түхэл маягтай хадаа пролетариадай диктатура социалис үндэһэ һуури дээрэ обществые революционно ёһоор шэнэдхэн байгуулгын зэбсэг болоно. Капитализмһаа социализмда дамжан оролгын юрэнхы хуули ёһо иимэ байна.

Эгээн революционно анги болохо гансал **хүдэлмэришэн анги** хуушан, капиталистическэ обществые революционно ёһоор шэнэдхэн байгуулгын, шэнэ, социалис байгуулалта тогтоолгын түүхэтэ үүргэ дүүргэхэ гэжэ марксизм-ленинизм һургана, тиихэдэ СССР-эй дүй дүршэл энээниинь баталан харуулна. Зүгөөр хүдэлмэришэн анги өөрынгөө энэ түүхэтэ үүргые **пролетарь бэшэ ажалша олон түмэнтэй,** түрүүшын ээлжээндэ таряашадтай бата бэхи **холбоо** байгуулжал гүйсэдхэжэ шадаха байна. Пролетариадай диктатурын хүдэлмэришэн ангиин дайлан абаха, социализм байгуулха шиидхэхы эрхэ нүхэсэл юуб гэхэдэ, түрүү революционно теорёор зэбсэгжэһэн, батаар нягтаран жагсаһан, олониитэтэй нягта холбоотой **марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэри** доро ябаха хэрэгтэй.

Пролетариадай диктатура хадаа үсөөнхидые мэдэлдээ абаха диилэнхи олонхиин диктатура мүн; энэ диктатура капиталистнуудта, помещигүүдтэ болон тэдэнэрэй туһамаршадта эсэргүү, арадууд болон нацануудые дарлаха ябадалда эсэргүү зорюулагданхай, хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадалые үгы хэхэ гэһэн зорилготой. Пролетариадай диктатура гансал хүдэлмэришэн ангиин бэшэ, мүн бүхы ажалша арадай аша хэрэгые хамгаална; энэ хадаа ёһотойл демократи, ажалшадай демократи мүн. Тэрэнэй гол удхань хүсэрхэлгэ бэшэ, харин шэнэ, социалистическэ общество байгуулха, тэрэнэй туйлалтануудые социализмын дайсадһаа хамгаалха ябадал болоно.

Обществые социалис ёһоор шэнэдхэн хубилгаха гол зэбсэг хадаа **социалис гүрэн** болоно. Социалис гүрэн олониитые эмхидхэжэ, нягтаруулан жагсаана, экономическа болон культурна байгуулалтые түсэбэй ёһоор хүтэлбэрилнэ, арадай революционно туйлалтануудые эршэлан хамгаална.

Мүнөөнэй ревизионистнууд марксизмые буруугаар тайлбарилжа, революциин иламсаар гүрэн үгы болохо ёһотой гэжэ баталан хэлэнэ. Революцида харша энэ «теори» гадаадын болон дотоодын дайсадайнь урда хүдэлмэришэн ангиие зэбсэггүй болгохо, тэрэнэй туйлалтануудые алдуулха гэһэн зорилготой байһыень ойлгоходо бэрхэтэй бэшэ.

Социалистическэ общество байгуулхын тулада, хүниие хүнэй мүлжэхэ али бүхы ушарые үгы хэхын тулада хүдэлмэришэн ангида диктатура хэрэгтэй гэжэ В. И. Ленин һургадаг һэн. Ленинизмын түүхэтэ үнэн зүбые да[...] агуу ехэ революциин, [...] социалис ёһоор шэнэд[...]гын бодото байдал хү[...] харуулаа. «Совет арад[...] ригто ажал хүдэлмэри[...] Союзай Коммунистичес[...] теоретическэ болон [...] ябуулгын ашаар **хүн [...] бодото дээрэ мандажа [...] циалистическэ общест[...] лизм байгуулха тухай [...] дээрэ шалгагдаһан эр[...] болобо»,—** гэжэ парти[...] грамма дотор хэлэгдэн[...]

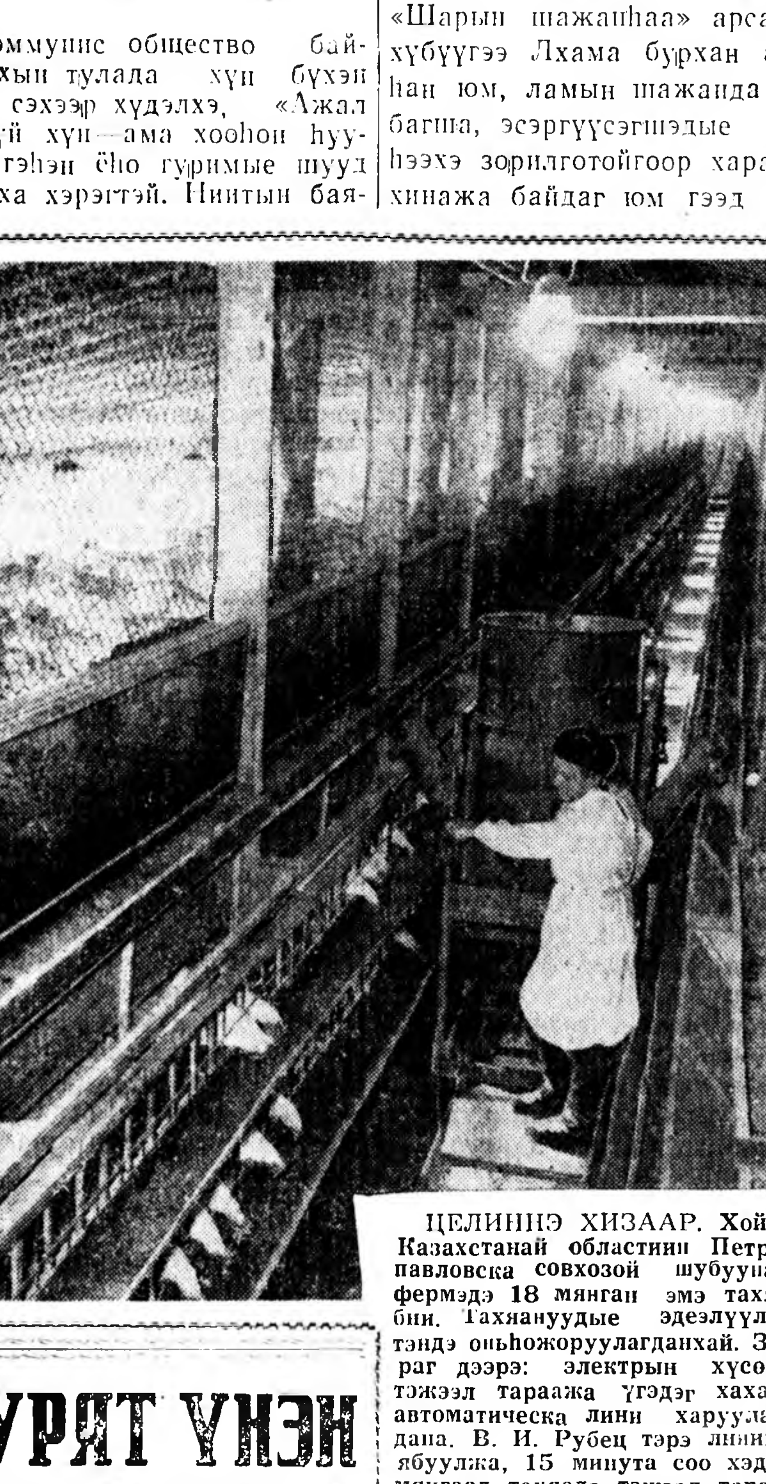
2. ПРОЛЕТАРИА[...] ДИКТАТУРЫН ГҮ[...] БҮГЭДЭ АРАДАЙ [...] БОЛОЖО ХҮГЖЭХЭ[...]

Пролетариадай дикта[...] хадаа капитализмһаа [...] дамжан орохо үеын гүр[...] хүдэлмэришэн ангиин[...] вождьнор болон баг[...] Ленин хоёр заадаг һэн. [...] ангинуудай эсэргүүсэлт[...] революциин илалтые [...] капитализмын һэргэн [...] далые зайсуулхын тул[...] ришэн ангида пролета[...] татура хэрэгтэй. Пролет[...] татура социализм байгу[...] жэгшэ ангинуудые, [...] шэлдөөе усадхаха гэһэн [...] той. Энэнь түүхын бүх[...] болоно.

Манай орон дотор со[...] сэд, эсэслэн илаа, би[...] далайсатайгаар коммун[...] ха үедэ орообди. Мүл[...] нууд хэтэ мунхэдөө уса[...] гиин зүришэлдөөнүүд[...] иигэжэ пролетариадай [...] дотоодын зорилго дүүрг[...] мэһээ манайда пролетар[...] татурын гүрэн хадаа [...] ческэ обществын бүхы [...] лон бүлэгүүдтэ түшэгл[...] арадай гүрэн болонхой.

«Социализмын гүйсэд[...] эсэслэн илалта—коммун[...] гэдэхи шатын илалта.[...]

(Үргэлжэлэлынь [...] хуудаһанда[...])

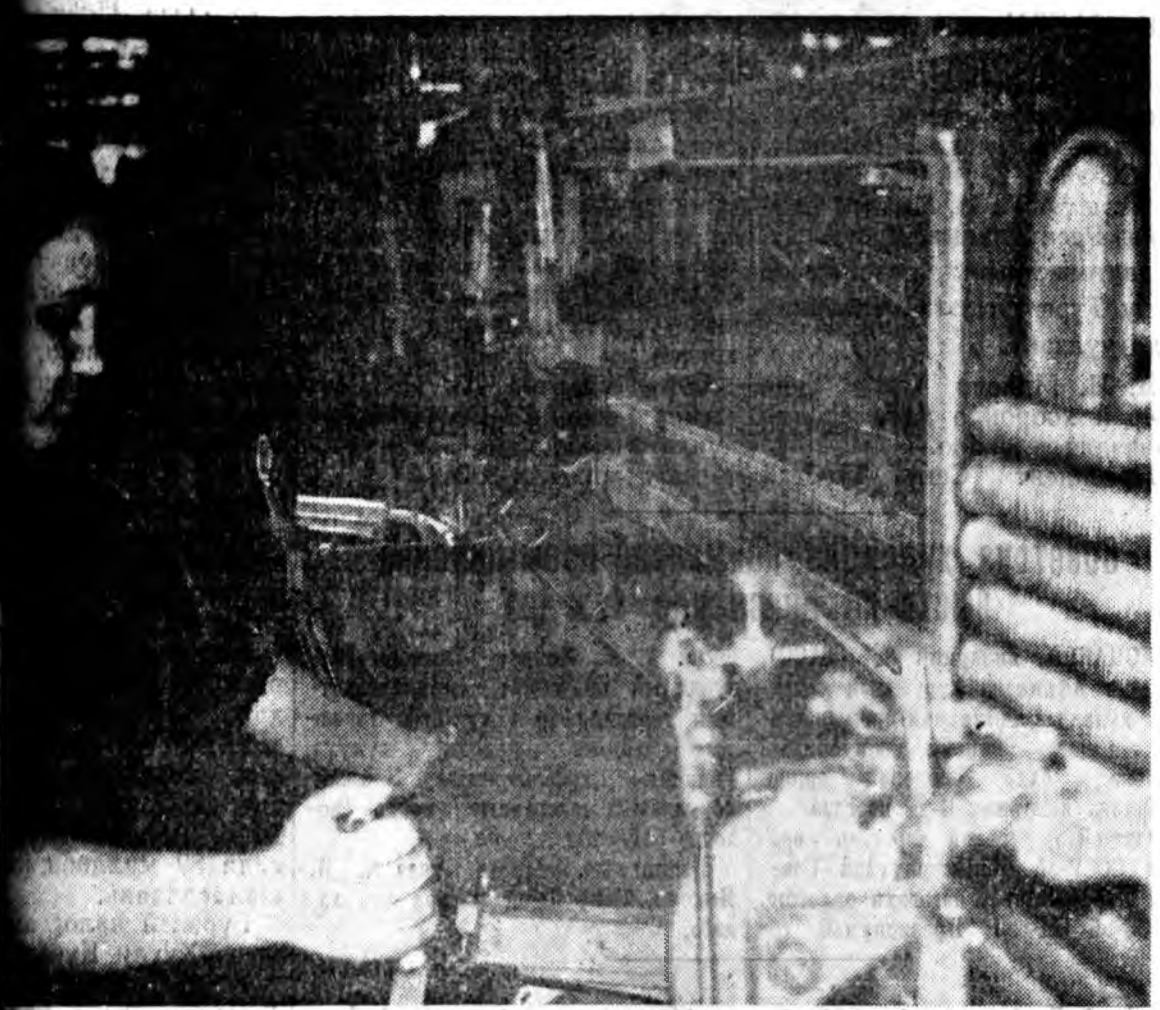

ЦЕЛИННЭ ХИЗААР. Хойто Казахстанай областиин Петропавловска совхозой шубуунай фермэдэ 18 мянган эмэ тахяа бии. Тахяануудые эдеэлүүлгэ тэндэ оньһожоруулагданхай. Зураг дээрэ: электрын хүсөөр тэжээл тараажа үгэдэг хахад автоматическа лини харуулагдана. В. И. Рубец тэрэ линиие ябуулжа, 15 минута соо хэдэн мянгаад тахяада тэжээл тараажа үгэнэ.

ТАСС-эй фотохронико.

БУРЯТ ҮНЭН
1962 оной январиин 10.
2-дохи хуудаһан.

...ХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЭ—УРАЛАН ...РИЖУУЛАГШАДАЙ ТУЙЛАХА ХЭРЭГ

...дын нарин сэмбын фабрикада шэнэ техникэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй ...рталһаа эхилжэ бүд нэхэдэг түрүүшын автомат станогууд ашаглалгада табигдаа. ...туud бэшэндэ орходоо һураггүй бүтээсэ ехэтэй. Онгосын һэлгэлтэ, утаһа һабаг...мадаар хэгдэдэг. Мария Чубарь энэ станок һайнаар шудалаад, нормоёо ходо үлүүлэн дүүр...э дээрэ: сэмбэ нэхэгшэ Мария Чубарь.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Сэдьхэл сэбэр, һанаан урагшаа

Бригада соо арбан хүн. Тэдэнэр бэе бэедээ найдадаг, ажал хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг, тудалдаһан даалгабаряа заатагүй дүүргэдэг. Тиимэ байгаагүйн аргагүй. Юуб гэхэдэ, эдэмнай юрын ажал хэдэг бригада бэшэ ха юм.

Тэһэлэгшэдэй бригадын ажалһаа шахта соо руда малталга сүм дулдыдадаг байна. «Тэһэлэгшэд наһан соогоо нэгэл дахин алдуу хэдэг» гэжэ хэлсэдэг дэмы бэшэ: Алдуу гаргаа һаа, ами наһанай аюул. Гэбэшье Ринчин Бадмажаповай хүдэлдэг тус бригадын гэшүүдэй ажал хүдэлмэридөө харюусалгатайгаар хандаха тон зүб.

Нүхэр Бадмажапов Зэдын комбинадай Превомайска руднигай хүдэлмэришэдэй дунда оролдосотой сэхэ ажалаараа мэдээжэ болонхой. Табан жэлдэ таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһан энэ нүхэр шахтернуудай түсэбөө дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэ.

Агитатораар томилогдоһон Ринчин Бадмажапов КПСС-эй XXII съездын шиидхэбэринүүдтэй горнягуудаа танилсуулха зуураа, үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэхэ асуудалда олоной анхарал хандуулдаг зантай.

Мүнөө энэ эдэбхитэй агитатор үдэшын һургуулиин 10-дахи класста һуралсажа, ерэхэ һуралсалай жэлһээ институдта заочноор орохо хүсэлэнтэй.

Ш. Бакшеев.

...ЭР ХОЁРДОХЁО „АМИДЫРДАГ" ГҮ?

...оймнай олон ню...һэн хүдэлмэришэд ...н хэрэгсэлнүүдые ...Таловска заводто ... Эбтэй эетэй ехэ ...он тус заводойхид ...л һанал эрмэлзэл..., халаан, бригада ...абарине саг бол... дүүргэхэ арга хан...ай бүтээсые дээшэ...тээн гаргадаг про...л үнэ сэнгые хим...гэжэ тэдэнэр орол...

... хүдэлмэришэд пар...этэ XXII съездын ...эрһэн социалис му...оролсожо, хэзээ хэ...э эршэмтэй һай...илаа. Тэдэнэр бү...гэйгээр ажаллажа, ...нартай түмэр-бетон ...үдээр шэнэ ба...ые, промышленна ...инуудые хангаха ...гоёо дүүргэхэ асуу... анхарал хандуулна. ...XXII съездые зарла... мэдээсэлэй абтаһа... заводой үйлэдбэ...аан дээрэ шэнэ тех...үү технологи нэбтэ...хай асуудал зүбшэн ...эн байгаа. Инженер...ескэ хүдэлмэришэд, ...ригадир, слесарь бү...ын нээгдэтэр ажал ...үдэлмэри оньһожо... зорюулагдаһан ура...жуулгын 1—2 дурад...лха гэжэ шиидхэгдэ...аа.

... хүдэлмэришэд ...ө хэлэһэн үгэдэ хү...жаллаа. Мүнөө за...нхи түхеэрэлгэ ашаг...ар хэрэглэгдэнэ. Жэ... арматурна цехын...р отолхо пресс-хайша ... ажалайнгаа бүтээ...эд ехээр дээшэлүүл...һан байна. Түмэр ...тула урдань кисло...ин хэрэглэжэ, бүтээн ... продукциингаа ...ные ехэ болгодог бай... хүшэр хүндэ ажал...гаа барадаг һэн. Мүн ...тэ хэгдэдэг түмэр ...эй шанарые шалгаха ...танок зохёогдоо. Тур...ээрэ тэрэнь һайн үрэ ...улаа.

...шын амжэлтаар зө...и уралан нарижуулаг...эдэбхи үүсхэл улам ...э, үйлэдбэрээ нари...олон асуудал шиид... байна. Тэдэнэй ...н уралан нарижуул...адхалай ашаар түмэ...аядаһан суглуулагда...ээгээр элдэб деталь...гдэдэг болоо. Урдань

хэрэглэгдэдэггүй түмэрэй хаядаһаар мүнөө нэгэ һара соо 40-өөд тонно арматура бүтээн гаргагдана.

Үйлэдбэридэ шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ олон инженер, хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Үйлэдбэриин-техническэ таһагай начальник Е. Шмелев, арматурна цехын начальник Л. Шуникин, мастер Л. Смирнов, токарь В. Лопатин, главна механик М. Орлов, главна инженер В. Глотов болон бусад үйлэдбэреэ оньһожоруулгаар ехэ ажал хэнэ. Ганса нэгэ жэлэй турщада хэдэн арбаад уралан нарижуулгын дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээд, хэдэн мянган түхэриг арьбалагдаа. Жэшээлхэдэ токарь Лопатинай уралан нарижуулгын дурадхал ехэ аша туһатай байба. Заводой үйлэдбэридэ хэрэглэгдэдэг термометртэ тусхай футляр зохёожо, тэдэнэй эбдэрхэ ушар усадхаа. Иимэ футляр соо табигдаһан термометрые удаан саг соо ашаглаха арга олгогдобо.

Энэ жэлдэ завод элдэб янзын детальнуудые бүтээн гаргаха. Промышленна барилгада хэрэглэгдэхэ 10 мянган тулга түмэр-бетоноор хэгдэхээр энэ жэлдэ хараалагдаһан хай. Заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд шэнэ деталиин технологи тодорхойлжо эхилбэ. Тиигэхэ зуураа, деталь бүхэнэй бүтээгдэхэ болзорые түргэдхэхэ, үнэ сэнгыень химдаруулха гэжэ оролдоно.

Бии байһан арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэхэ, түхеэрэлгээ зүбөөр, һайнаар ашаглаха, үйлэдбэреэ оньһожоруулха асуудалые амжалтатайгаар шиидхэхэ зорилгоор эндэ конструкторнуудай бюро эмхидхэгдээ.

Хабсаргамал түмэр-бетонно зүйлнүүдые бүтээн гаргадаг мастернууд 1962 ондо байрын гэрнүүдэй томо панельнүүдые хэхэ даабаряа тодорхойлно. Жэлэй түрүүшын үдэрһөө графигай ёһоор ажаллажа эхилээ. Барилга дээрэ хэрэглэгдэхэ панельнүүдые, хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые һайн шанартайгаар бүтээн гаргахын тула үйлэдбэриингөө арга боломжо хэрэглэжэ байна.

Шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлгэдэ ехэ анхаралай хандуулагдаһанай ашаар тус завод үнгэрһэн жэлэй түсэбые 11 һара соо 106 процент дүүргээд, декабриин 1-һээ даабариһаа гадуур продукци бүтээн гаргаһан байна. Жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэтээ хамта бүтээн гаргадаг продукциин үнэ сэнгые 4 процентээр химдаруулжа шадаа. Иигэжэ даабариһаа гадуур 11 һара соо 62700 түхэригэй олзо оруулагдаһан байна.

Тус заводой түрүүшүүлэй туйлаһан ажалай амжалтаар промышленна бусад предприятинуудай хүдэлмэришэд һонирхоно. Республикын, мүн ороноймнай ондоо предприятинуудһаа делегацинууд ерэжэ, ажалайнь түрүү дүй дүршэлтэй танилсаһан юм.

Заводой хүдэлмэришэд жэлэй түрүүшын үдэрһөө эршэмтэй һайнаар ажаллажа эхилээ. Долоон жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые мүн лэ болзорһоонь урид дүүргэхээр, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхээр тэдэнэр зоригжонхой. Энэ жэлдэ завод 24 мянган кубометр хабсаргамал түмэр-бетон бүтээн гаргаха даабаритай. Энэнь урда жэлнүүдэйхидэ орходоо 10 мянган кубометрээр үлүү ехэ болоно.

М. Балаганский.

...жэлэй турша ...илэдбэриие үргэл...эрэнь автомадаар ...жуулгэ нэлэнхы ...нөөр хэгдэжэ, ...ко-экономическа ...раа тон һайн, бү...рээ автоматиче...ньһоор хүдэлдэг ...д болон предпри...үд улам бүри ...руулагдаха.

(...СС-эй Программаһаа)

75 МЯНГАН ТҮХЭРИГ ХЭД АЛШААВ

Мяха-консервын комбинадай уралан нарижуулагшад тухай

Үйлэдбэри дээрэ техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө тэмсэлдэ уралан нарижуулагшадай ехэ үүргэ дүүргэхэ байһаниинь мэдээжэ. Энэ зорилгоёо ойлгоһон мяха-консервын комбинадай уралан нарижуулагшад үнгэрһэн жэлдэ муу бэшээр хүдэлмэрилжэ, 1962 ониие угтаһан байна. Тэдэнэй үйлэдбэри дээрээ нэбтэрүүлһэн дурадхалнуудай ашаар жэл соо аяар 75 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ арьбалха арга олгогдоо. Энээниинь бүри урда жэлэйхитэйнь сасуулхада 15 мянган түхэригөөр ехэ болоно.

Уралан нарижуулагшад Федоров, Николашин гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилжэ, комбинадай цех, заводуудай үйлэдбэриие уһаар хангадаг түхеэрэлгэдэ ехэ хубилалта оруулһан байна. Урдань халуун ууралһаа һабхарһан уһан сэхэ канализацида ородог байгаа. Тиимэһээ тон ехэ уһан гаргашалагдадаг һэн. Мэргэжэл ехэтэй уралан нарижуулагшад Николашин Федоров хоёр ууралай уһанай һабхаран сугларха тусхай стольник гэжэ түхеэрэлгэ бүтээжэ тодхоо. Мүнөө тэрэнэйнь ашаар час бүхэндэ арьбалагдаһан 90 градус халуутай 8 кубометр уһан канализациин хоолойдо оронгүйгөөр дахяад үйлэдбэриин хэрэглэмжэдэ ошохо.

Тэрэшэлэн уралан нарижуулагшад Дрюпин, Перфильев гэгшэд компрессорнэ цехтэ хуушарһан түхеэрэлгэ шэнэлэн хубилгажа, аяар хоёр генератор сүлөөлэн, ондоо тээ хэрэглэбэ. Комбинадай котельнэдэ ехэхэн хэмжээнэй нүүрһэн галдагдадаг гээшэ. Нүүрһэ һагшалга дээрэ бар хүсэнэй ажал угаа ехэ байгаа. Тэрэниие оньһожоруулхын тула уралан нарижуулагшад Хадаханов, Шерендо гэгшэд нилээд удаахан саг соо оролдолго гаргаа. Гэбэшье, тэдэнэр һанаһандаа хүрэжэ, һарбайһанаа барижал һалаа. Мүнөө котельнын пеэшэнгүүдые түлилгэдэ тон үсөөхэн хүн ажаллана.

Бүри КПСС-эй XXII съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаха үүсхэл һаял дэлгэржэ байгаа бэлэй. Эгээл энэ үедэ комбинадай механическа цехын хэбшэн, коммунис ажалай ударник нүхэр Алексеев дээшэлүүлэгдэһэн уялга абажа, тэрэнээ заатагүй дүүргэхын түлөө тэмсэжэ ороо һэн. Тиигэжэ бронзо шудхалгын технологиие хубилган, заводуудай машина, түхеэрэлгэнүүдтэ хэрэгтэй болодог детальнуудай шудхалаа һайнаар, түргөөр хэдэг болоо.

Уралан нарижуулагшадай бүхэсоюзна обществын областной совет хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай обкомтой хамта тус промышленностиин предприятинуудай уралан нарижуулагшадай мүрысөөнэй дүн һаяхан гаргаба. Энэ мүрысөөндэ шалгарһан мяха- консервын комбинадай уралан нарижуулагшадай коллектив мүнгэн шанда хүртөө. Банка хэдэг цехын слесарь Деревянных, колбасна заводой механик Толстоноженко болон бусад шанда хүртэһэн байна.

Г. Харченко.

Борис Астунов ПВЗ-гэй инструментальна цехын түрүү уралан нарижуулагшадай нэгэн юм. Арбан жэлэй туршада тус цехтэ хүдэлмэрилхэ зуураа, хуушарһан техникэ шэнэлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Һүүлэй үедэ нүхэр Астуновай дурадхалаар фрезернэ хэдэн станок хубилгагдаба. Зураг дээрэ: Борис Астунов.

В. МУЛЛЕРАЙ фото.

Шэнэ гуримаар наймаалхада һайн

Кооперации гээшэ коммунизм байгуулха хэрэгтэ олониитые хабаадуулха арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн, хүнүүдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, ажал хэрэгээ олониитын хүтэлбэрилжэ һураха бодото һургуули мүн. Эд хэрэглэгшэдэй кооперации халаа хүдөө нютагуудта худалдаа наймаа эрхилхэ тусхай бүлгэм болоно. Хүдөө ажахын продуктнуудые түүхэй эд хүдөөгэй ажалшадһаа худалдан абажа, ехээр бэлэдхэжэ байха гэһэн мүн лэ шухала үүргэтэй юм.

Эд хэрэглэгшэдэй советскэ кооперации болбол ямар нэгэн томо ажахын бүлгэм бэшэ, харин олониитын, бүгэдэ арадай, гүйсэд демократическа үндэһэ һуури дээрэ, Уставай ёһоор ажал хэрэгээ хүтэлдэг һайн дуранай ниитын эмхи болоно. Энэ эмхидэ ямаршье хүн һайн дураараа гэшүүн (пайщик) болон орожо, кооперативна эмхиин ажалябуулга, хэрэг хүтэлбэрилгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха зэргэтэй. Манай Бурядай АССР-эй эд хэрэглэгшэдэй бүлгэм 120 мянга гаран гэшүүд—пайщигуудһаа нэгэдэһэн бүгэдэ ниитын эмхи мүн болоно.

«Худалдаа наймаа улам саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаһан тогтоолые хүтэлбэри болгон, манай республикын эд хэрэглэгшэдэй бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэд хүдөө тосхон, нютагуудтахи ажалшадые худалдаа наймаагаар һайнаар хангадаг, болбосон ёһоор наймаа хэдэг болохын тула горьтой оролдолго гаргажа байдаг. КПСС-эй XX съездһээ XXII съезд хүрэтэр эд хэрэглэгшэдые хангаха талаар манай республика дотор бага бэшэ хүдэлмэри хэгдээ. Энэ хугасаа соо 5 универмаг, сельскэ 37, номой 14, эдеэ хоолой 14, культурна хэрэгсэлэй эд бараанай 4, ажахын хэрэгсэлэй 4 болон бусад 173 магазин баригдажа ашаглалгада үгтэһэн байха юм. 1956 онойхитой сасуулбал, худалдаа наймаанай бүлгэмүүд 230 магазинаар олошороо. Мүнөө үедэ республикын эд хэрэглэгшэдэй бүлгэмдэ 1300 магазин, ниитын эдеэ хоолой 165 предприяти, хилээмэ баридаг 95 пекарни тоологдоно.

1956 онһоо 1960 он хүрэтэр худалдаа наймаанай эрьесэ 45 процентээр дээшэлээ һэн. 1961 ондо худалдаа наймаанай эрьесэ 1956 онойхидо орходоо 1,5 дахин тухай ехэ болоһон байна.

Манай республикын эд хэрэглэгшэдэй бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэд имагтал түсэбөө дүүргэхын хойноһоо оролдоод байдаг бэшэ. Олон түмэн эд хэрэглэгшэдые эрхимээр хангахын тула һүүлэй үедэ хүдэлмэридөө түрүү дүй дүршэл. оншо аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлдэг болообди. Эд бараа дэлгээн харуулха, магазин соогуур ябажа хэрэгтэй эд бараагаа хүн зоной өөһэдыень шэлэн абаха, магазин соо хубсаһа эсхээд үгэхэ, эд бараа зээлеэр абаха гэхэ мэтын арганууд хаа хаанагүй хэрэглэгдэдэг болоо. Хүн зоншье, эд бараа наймаалхашье талаар эдэ түрүү аргануудай туһатай байһаниинь дамжаггүй.

Хүдөө нютаг, тосхонуудай ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжые һайнаар хангаха, мүнөө үесын эрилтэдэ зохилдуулан, худалдаа наймаа шэнэ гуримаар эрхилхэ, эд бараанай эрьесые улам дээшэлүүлхэ тушаа партимнай өөрынгөө Программа дотор шухала зорилгонуудые хараалһан байна.

Энэ талаар манайшье республика дотор нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Түрүүшын үедэ эд бараанай эрьесэ жэл бүхэндэ 7 процентээр ургажа байха ёһотой. 1962—1965 онуудай үедэ 477 наймаалагшадай хүдэлхэ 235 магазин, 20.140 дүрбэлжэн метр талмайтай 90 склад, 984 һууритай ниитын эдеэ хоолой 26 предприятиин байшангууд шэнээр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаха байна. Тиигэхэ зуура хаа хаанагүй түрүү дүй дүршэл, шэнэ оншо арга үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм.

Партимнай шэнэ Программа—дэлхэй дээрэ энхэ амгалан, эб найрамдалта байдал байгуулха программа мүн. Холын хараата энэ асари ехэ Программые бэелүүлхын түлөө, совет хүн зоной улам һайн һайхан, баян дэлгэр байдалтай болохын, зол жаргалаа эдлэн ажаһуухынь түлөө худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ уялгатай.

Д. Топорков,
Буркоопсоюзай эмхидхэлэй-инструкторска таһагай начальник.

Хүндэтэй дархан

Петр Харитонович Григорьев хэр үндэр наһатай болобошье, совхоздоо ехэхэн туһаламжа хүргэдэг. Үбгэжөөлэй уран гараар бүтээгдэһэн шаргануудые алишье отара, гүүртэ дээрэ харахат. Гадна П. Х. Григорьев пеэшэн баридаг мэргэжэлтэй.

Бичурын Ново-Стретенка тосхоной дэргэдэхи һаалиин 5-дахи фермэ дээрэ хоёр пеэшэн эбдэршоо бэлэй. Тэдэ пеэшэнүүдые заһажа түлеэгүй һаа, гэр соохи худагай уһан хүршэхэ байна бшуу. Тээд малшад уһагүй часшье байжа шадахагүй юм. Энээниие П. Х. Григорьев дуулаад, һайн дураараа фермэ дээрэ ерээд, хоёр үдэрэй турша соо пеэшэнгүүдынь заһажа үгөө. Малшад Хоритоновто аргагүй ехэ баяр баясхалан хүргөө һэн.

И. Ткачев.

СОЦИАЛИС ГҮРЭНЭЙ ХҮГЖЭЛТЭ

(Эхиниинь 2-дохи хуудаһанда)

далайсатайгаар коммунизм байгуулха хэрэгтэ обществые шэлжүүлэн оруулха ябадал хангаад, пролетариадай диктатура өөрынгөө түүхэтэ уг зорилгые дүүргээ, дотоодын хүгжэлтын зорилгонуудай талаар абабал, СССР дотор шухала хэрэгтэй бэшэ болоо. Пролетариадай диктатурын гүрэн боложо мүндэлһэн гүрэмнай мүнөөнэй, шэнэ шатада бүгэдэ арадай гүрэн, бүхы арадай аша хэрэгые, хүсэл зоригые хангагша зургаан болоо»,—гэжэ партиин Программа соо хэлэгдэнэ.

Манай парти, Н. С. Хрущев түрүүтэй тэрэнэй ленинскэ центральна Комитет социализм болон коммунизм байгуулгын айхабтар ехэ дүй дүршэлые эрдэм ухаанай үндэһөөр шэнжэлэн үзэһэнэйнгөө ашаар теоретическэ, бодото байдалай иимэ ехэ удха шанартай тобшолол хэбэ гээшэ. КПСС-эй Программын энэ заабаринь марксизм-ленинизмын гол асуудалнуудай нэгэн мүн болохо пролетариадай диктатура тухай, социалис гүрэн тухай һургаалай саашанхи хүгжэлтэ болоно.

Хүдэлмэришэн анги өөрынгөө засагые мүнхэжэрүүлхэ гэһэн зорилго урдаа табидаггүй түүхэдэ ушарһан гансал анги мүн. Гансал пролетариадай диктатурын туһаламжаар лэ обществын шиидхэхэ зорилгонуудай дүүрээд байхадань, социализм байгуулагдаад, обществын үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулгада ороод байхадань, хүдэлмэришэн анги диктатурынгаа гүрэниие өөрөө бүгэдэ арадай гүрэн болгон хубилгаа. Энэнь зүб. Юундэб гэхэдэ нэгэ ангиин нүгөөдэеэ дараха хэрэг үгы болоод, тиихэдэ коммунизм байгуулхын тулада пролетариадай диктатура хэрэгтэй бэшэ болоод байна бшуу. Тиигэжэ, ямар нэгэн ангиин диктатура бэшэ, харин бүхы обществын, бүхы арадай зэбсэг мүн болохо гүрэн түүхэдэ түрүүшынхеэ бии болоо.

Пролетариадай диктатурын бүгэдэ арадай гүрэн боложо хүгжэхэтэй дарашамдан, Совет гүрэнэй хүсэ шадал һуларнагүй, харин хэдэн дабхараар шангадана. Юундэб гэхэдэ экономическа хүсэ шадалайнь саг үргэлжэ шангадахатай хамта социальна үндэһэ һууринь үргэдэн бэхижэнэ.

Ревизионистнууд пролетариадай диктатура бүгэдэ арадай гүрэн хоёрые зүришэлдүүлэн табиха гэжэ һэдэнэ. Энэ һэдэлгэнь бүтэхэгүй. Пролетариадай диктатурын гүрэн, мүн бүгэдэ арадай гүрэн хадаа коммунистическэ общество байгуулха гэһэн ниитэ нэгэн уг зорилготой. Пролетариадай диктатура коммунизмын ...

листическэ общество байгуулха гол зорилгоёо дүүргээ. Социализмын хүсэд илаһанай эрхэ байдалда бүгэдэ арадай гүрэн хадаа пролетариадай диктатурын эхилһэн хэрэгые үргэлжэлүүлжэ, коммунизмын дээдэ шатые байгуулна. Пролетариадай диктатурын гүрэнэй болон бүгэдэ арадай гүрэнэй хоорондохи уг залгамжалһан холбоо иимэ байна.

Совет гүрэн ангиин мэдэлэй зэбсэг байһанаа үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулха үедэ социалистическэ обществын ажалшадай бүгэдэ арадай эмхи болоо. Энэнь манай обществын экономическа үндэһэ һууриин болон ангиин талаар гүнзэгы ехэ хубилалта болоһониие харуулна.

Манай орон дотор социализмын илаһан ябадал хадаа үмсын зөөриие, мүлжэгшэ ангинуудые усадхаа, хүниие хүнэй дарладаг шалтагааниие үгы хээ. СССР дотор Совет засагта эсэргүү тэмсэхэ ниитын эмхитэй хүсэн гэжэ мүнөө байхагүй. Манайда хани барисаата хоёр анги—хүдэлмэришэн анги болон таряашадай анги, тэрэшэлэн ажалша интеллигенци үлөө. Хүдэлмэришэн анги хадаа манай обществын эгээн түрүү, эмхитэй, нягта жагсаалтай анги мүн. Арадай бүхы ажахые хүгжөөлгын, ажалшадай жаргалта байдалые һайжаруулгын үндэһэ һуури болохо материальна үйлэдбэри дотор хүдэлмэришэн анги хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэнэ. Коммунизмын илаха хүрэтэр хүдэлмэришэн анги хүтэлбэрилхы үүргэеэ дүүргэһээр байха. Колхозно таряашад баатар зоригто хүдэлмэришэн ангитай зэргэ гэшхэлэн ябана, шэнэ ажабайдал байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Хүдэлмэришэн, таряашадай дундаһаа гараһан советскэ интеллигенци бүхы эрдэм шадабаряа, хүсэ шадалаа арад зоной аша туһада зорюулна. Бүхы советскэ обществын бата бэхи нэгэдэл бии болонхой. Коммунизм байгуулха гээшэ бүхы хүдэлмэришэдэй, колхознигууд болон интеллигенциин хэрэг болоо. Коммунизмын түлөө тэмсэл дотор арад ниитые Советскэ Союзай Коммунистическэ парти эмхидхэнударидана.

Манай орон дотор ангиин болон социальна илгаанууд үшөө бии. Зүгөөр эдэ илгаанууд зүришэлдөөтэ удхатай бэшэ, бүхы арадай экономическа болон культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ аргаар үгы болохо юм.

Манай общество дотор ниитын зөөриин хоёр түхэл—колхозно-кооперативна болон бүгэдэ арадай зөөри гэжэ бии юм. Эдэ хоёр зөөри удха шэнжээрээ адлирхуу, тиин удаа дараалан нэгэдэжэ, коммунис зөөри болохо байна. Манайда хүдэлмэришэдэйшье, таряашадайшье ажал соёл хэдэ таряашадай ажал фабрика, заводой хүдэлмэришэдэй ажалда нилээд адлирхуу болоно.

«Социалис үйлэдбэриин харилсаануудай бүхы талын дэбжэлтэ хадаа город деревни хоёрой хоорондохи, советскэ обществын ангинууд болон социальна бүлэгүүдэй хоорондохи илгаае дадхаан зайсуулгада, хүдэлмэришэд, тарлашад болон интеллигенциин хоорондохи харилсаан дотор коммунис ёһоной эхи захые хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ ябадалда хуулита ёһоор хүргэнэ»,—гэжэ Н. С. Хрущев хэлэнэ.

Гүрэн гээшэ коммунизм байгуулха үедэшье бии байха гэжэ партиин шэнэ Программа соо заагдана. Хүдэлмэришэн ангиин диктатурань гүрэнэй үгы болохоһоо урид хэрэгээ болихо гэжэ парти тоолоно. Юундэб? Гансал гүрэнэй туһаламжаар лэ обществын шиидхэжэ шадаха зорилгонууд үшөө дүүрээгүй байна бшуу.

«Арад зонойнгоо хүсэл зоригые бэелүүлэн, гүрэмнай коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, социалис харилсаануудые коммунис шанартай болгон хубилгаха хэрэг эмхидхэхэ, ажалай хэмжээнэй, хэрэглэмжын хэмжээнэй хойноһоо хиналта бэелүүлхэ, арад зоной энхэ байдалые һайжаруулха, совет гражданинуудай эрхэ сүлөөень, социалис хуули гуримые сахин хамгаалха, социалис зөөри харууһалан хамгаалха, ушар ёһо мэдэн, жаяг заршам сахиха үзэлөөр, ажал хүдэлмэридэ коммунис ёһоор хандаха үзэлтэйгөөр арад түмэниие хүмүүжүүлхэ, оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха шадабариинь, аюулгүй байдалые найдамтайгаар хангаха, социалис оронуудтай аха дүүгэй харилсаа холбоо тогтоон хүгжөөхэ, бүгэдэ ниитын энхэ амгалан байдалай хэрэг хамгаалха, бүхы оронуудтай тааруу зохид харилсаатай байха уялгатай юм»,—гэжэ КПСС-эй Программа соо заагдана.

Эдэ зорилгонуудай амжалтатайгаар дүүргэгдэхынь тулада, Совет гүрэнэй хүсэ шадалые, хүдэлмэришэн анги таряашад хоёрой эбдэршэгүй холбооe, манай ороной арадуудай хани барисаае, бүхы совет арадай бата бэхи нэгэдэлые, Коммунистическэ партияа, правительствоёо тойрон нягтаар жагсаһан жагсаалыень саашадаашье бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ шухала.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

РЕПОРТАЖ

ШАЛГАЛТА

Гүрэнэй Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтда хамта 1198 хүн заочноор һуралсана. Тэрэ тоодо биологиин факультедэй хоёрдохи курсда 30 гаран хүн һуралсажа байна. Тэдэнэр январиин 2-һоо 10 болотор үбэлэй заочно сессидэ ерэжэ, ботаникаар, зоологёор, геологёор шалгалта үгэбэд. Эдэнэр бүгэдөөрэн эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ, орон доторoo үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулха асари ехэ Программые, КПСС-эй XXII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ шадаха

эрдэмтэй кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ хамаг бүхы анхарал оролдолгоёо, хүсэ шадалаа, творческо үүсхэлээ зорюулхань лабтай.

«Би мүнөө Бичурын аймагай Охин-Булагай дунда һургуулиин 8—11 класс хүрэтэр биологёор заанаб. Мүнөө нэгэдэхи жэлээ хүдэлжэ байнаб. Хүдэлхэ зуураа, ойрын 10 жэлэй туршада һургуулиин наһанай бүхы үхибүүдые уялгата юрэнхы дунда, политехническэ 11 жэлэй һургуулида һургаха ба арадай ажахыда хүдэлмэрилдэг аад, хүсэд һургуулигүй залуушуулые 8 классһаа доошо бэшэ һургуулитай болгохо зорилгые дүүргэхын тула оролдоноб» гэжэ залуу багша Марина Скрипкина энеэбхилэн омгорхоно.

Нэгэдэхи зураг дээрэ: Улан-Удын 16-дахи дунда һургуулиин багша Людмила Алётина шалгалтаяа барихаяа орохонь. Һаһатайшье болоод иигэжэ байха саг ерэбэ ха юм.

Хоёрдохи зураг дээрэ: Охин-Булагай дунда һургуулиин багша Марина Скрипкинагай шалгалтаяа үгэжэ байһан үе. Һайнаар харюусажа байһанай тэмдэг.

Гурбадахи зураг дээрэ: Биологиин факультедэй студент-заочнигууд Елена Свешникова (зүүн гарһаа), Людмила Алетина шалгалта бариһанайнгаа һүүлээр баяртай хүхюутэйнүүд.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ДЭРЭЭН НЮТАГААР...

☆

Замай тэмдэглэл

☆ ☆

Улан-Удэһээ 500-гаад модоной газарта республикымнай эгээл зүүн хойто захада оршодог шэнэ эмхидхэгдэһэн Дэрээнэй совхоздо командировкоор ошобоб.

Дэрээндэ ерээд үбдэгсоо саһан соо буухадаа, тойроод юушье танибагүйб. Зүгөөр би Дэрээнһээ бэшэ тээ хаанашье—Ага Ононоор, Яруунна Зэдээр, Бэсүүр Түнхэнөөршье—ябахадаа, дэлхэйн захада байнаб гэжэ һанадаггүйб. Харин эндэл, Дэрээндэл, намайе тиимэ бодол эзэлдэг. Үгы, эндэхи зоной байдал огто муу бэшэ, радиотой, зайн галтай, клубтай, бултадаа шахуу шэнэ гэрнүүдтэй. Байдалынь манай гүрэндэ хаанашье ябаһандал адли, бүри зарим талаараа һайншье байжа болоо. Мүнөө тосхон бүхэндэ арадай театр байнагүй ха юм даа. Эндэ республика соогоо -суутай Дэрээнэй арадай театр бии.

Тиигэбэшье дэлхэйн захада байнаб гэһэн бодол мүнөөшье намайе эндэ эзэлээд орхибо. Байгаалинь намда иимэ бодол түрүүлнэ.

Абяагүй ябахада, хада уула хабшаһан, дэлхэй уйтарһан шэнги болодог гэжэ эндэ хэлсэдэг. Тиимэһээ Дэрээнэй зон агаар дүүрэтэр огсомоор, самнажа байгаад хөөрэлдэхэ ехэ дуратай. Эндэ миин юрын хөөрэлдөөн болодоггүй. Хэлэһэн лэ юумэшни ойһоо гурба дахин гэдэргээ шангаар сууряатан буужа, ульгэр домог шэнги һүрөөтэй болошохо юм.

Үнгэрэгшэ намар Дэрээн тосхон ошоходоо, В. Баторовтай уулзаа һэм. Мүнөө нөөхил Владимир Баторов намайе ехэл эсэнхэй шарайтайгаар угтаба. Энэ нүхэрнай харахада залуушье һаа, Дэрээнэй арадай театрын директор ябаһан, Бурядай АССР-эй культурын габьяата ажалябуулагшын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн хүн юм. Һүүлэй үедэ Баргажанай аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагшаар хүдэлжэ байгаа, мүнөө түрэл нютагтаа совхозой тогтоходо отделениин эрхилэгшээр оронхой.

Энэ үдэр тэрээндэ арба хорин хүн арба хорин ондоо асуудалнуудаар хандаа.

Бүхы отаранууд дээрэнь үбһэн бага боложо байна. Арбаад хонин үхөө. Кукуруза, зелёнко дутамаг. Алар зуугаад модондо байдаг Хүйтэн гэжэ газарһаа һолоомо шэрэжэ байһан хоёр тракторынь һүни бордоһон соо урда урдаһаа мүргэлдэшөө. Хонид дэлгэнэжэ эхилхэнь. Фермэнүүдтэ түлеэн буугаадүй. Улан-Удэһээ комбикорм асарха машинанууд дутана. Олон машинанууд муудажа, заһабаритай болонхой, тэдэ мүнөө заһабарида гэдэ байха аргагүй.

2-дохи отделенидэ 274 хүдэлмэришэн тоотой. Эдэ зоноймнай дүрбэнэйнь нэгэ хуби хүдэлнэгүй. Юундэ гээшэб?

...Эдэ бүхы асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэй. Энээнһээ боложо шарайнь хубилаа ёһотой. Үдэшэниинь һургуулиин нэгэ ехэ класс соо 2-дохи отделениин үбгэд хүгшэд, пенсионернүүд, мүн элдэб шалтагаанаар юумэ хэзүгүй байһан зон суглараба.

— Коммунизм байгуулха Программатай таанар бултадаа танил ёһотойт?—гэжэ Баторов тэдэнһээ һураба.

Тэрэнэй даруушье һаа, шанга хоолойгоор, бултанай нюурнуудай галда шаруулһандал гэнтэ уб улаан болоод байхадань, энэ асуудалай саг соогоо табигдаһаниинь хэндэшье эли болобо.

Пенсионернүүд болон бусад үбгэд хүгшэд, олон үхибүүтэй эхэнүүд аргга шадалаараа совхоздоо туһалха, шалбүүһэ ойһоо отололсохо, саһа этэлсэхэ, зариманиинь бүри хонишон боложо хэдэн һараар ошохошье байһанаа мэдүүлбэд. Харин лесник Гомбоев Туруунай һамган, 40 гара наһанай эхэнэр, ажал хэхэ аргамнигүй,— гэбэ.

— Юундэ?
— Би үбшэн хүнби.
— Хаанатнай үбдэнэб?
— Бүхы бэемни үбдэдэг.

— Ши, Цыпилма, хүдэлэнгүй яаха һэмши. Хүбүүншни ехэ болоо. Эхэшнишье хул дээрээ. Одоол таталууригүй хүн гээшэш. Би тиимэ һаа, юушье хэхэ һэм. Хэн мүнөө хүдэлэнгүй байха дуратайб, — гэлдэшэбэ тойроод.

— Би үбшэнби. Аргамнигүй, — гээд Туруунай һамган һалабагүй.

— Докторһоо саарһан танда бии гү? Үгы,—гээд Баторовай хажууда байһан Дэрээнэй сомоной зүблэлэй түрүүлэгшэ Очир Буданаевич Ринчинов бодобо, — иимэ зонтой мүнөө ондоогоор хөөрэлдэхэ саг ерээ. Мүнгэгүйгөөр докторто ябана. Үхибүүниинь мүнгэгүйгөөр һургуулида һурана. Хэдэн олон малтай, малынь совхозой газар дээрэ бэлшэнэ. Тэдэ өөрөө гүрэндэ нэгэшье туһа хүргэнгүйгөөр бултанай хүзүүн дээрэ байна. Иимэ байдалые саашадаа тэсэхэеэ болёобди. Коммунизмда орохо дуратай байха. Тэдэ хүдэлхэ дурагүй. Энэ тон буруу гээшэ.

Сомоной зүблэлэй түрүүлэгшын хэлээшые тэндэ һуугаашад һайшаан үгтабад...

Энэ Дэрээнэй совхоз республикын эгээ холын, эгээ шэнэ совхозуудай нэгэниинь юм. Курумканай совхозһоо таһаржа, амяараа болоһоор оройдоо хоёр-гурбан һара боложо байна.

Совхозой кадрнууд һаял хүсэжэ байна. Тэдэнэр бултадаа шахуу Москвагай, Эрхүүгэй, Улан-Удын дээдэ һургуулинуудые дүүргэһэн, нютагай залуушуул болоно.

Иимэ зоной суглараад байхада одоол эрхимээр ажаллангүй яахаб! Ерэхэ жэлдэ кукуруза, бобы өөһэдөө тариха юм. Хоёр-нэгэ жэлэй туршада совхоз республикын түрүү ажахынуудай нэгэн болохо. Мүнөө шангахан үбэл болохонь, юундэб гэхэдэ, шэнэ совхоз тогтожо, ажалынь нэгэ бага эмхигүй шэнги. Зүгөөр шэнэ юумэн бии боложо байхадаа, зарим нэгэ холые харахагүй зондо хододоо урагшагүй, унжагай мэтээр һанагдадаг. Энэ тиимэ бэшэ! Мүнөө одоол хамаг ажахыгаа шанга гартаа абаха болоно. Шэнэ жэлһээ эхилжэ бригада бүхэн ажахын тоосоондо орожо, үдэр, час, минута бүхэн хэмжүүртэй болохонь. Коммунизм дүтэлөө. Манай Коммунистическэ партиин шэнэ Программа соо энэ бүри эли тодоор харагдажа байна. Тиимэһээ энэ һайхан ерээдүйе дүтэлүүлхэ хэрэгтэ хүн бүхэнэй ажал харагдажа байха зэргэтэй.

— Зай, ажахы культура хоёрнай хэр багтаха байнаб? Театрнай мартагдаа гү? — гэжэ би Баторовһаа хоёр хоногто машинаһаа буунгүй түбиие дүүрэтэр һажэрүүлһэнһээ, элдэб олон зоноор хөөрэлдэһэнһөө толгойгоо дунгяаршаһан хойно һурабаб. Намда гэнтэ Баторов хайратай болоһон байгаа.

— Юундэшье театр мартагдаха һэм даа. Харин сүлөө огто олдоногүй. Тиигэбэшье һаяар гүүртэ, отарануудаа дээрэ, ажалдамнай туһалха гэжэ эдэбхи гаргаһан пенсионернүүдэй урда концерт табихамнай, — гэбэ...

— Хаана, хэзээ? Артистнуудтнай бэе бэеһээ холо байдаг, тэдэ сагшье нэрээ аргагүй байна бэшэ гү? Юугээ хэлэнэш? — гэжэ би огто этигэбэгүйб.

— Унтаха саг олдохогүйдөө болохо. Харин наадаха саг олохо ёһотойбди. Үни наадангүй байхада, ажалшье һонигүй болошодог, — гээд Баторов гэнтэ айхабтар иргуу хоолойгоор дуу татажархиба.

Олон бодолһоо эбхэрһэн духын уршалаа гансата сэхэлдин, уһанай торгон долгин мэтэ сэлмэг болошобо.

Баторовай уянгатай нарин хоолойн абяан машинаар дүүрэн зэдэлжэ, энэ дэлхэй дээрэ ойро тойрон энэ дууннһаа бэшэ ондоо юумэн огто үгы шэнги байба.

Харин би Баторовай хоолой һайхашаан, тугаар һая Щербинин хонишонтой «үбһөө ехээр мүнөөнһөө эдюулнэш. Уһа халаажа хонидтоо уулганагүйш» гэжэ гани гай, барас хоолойгоор хэлэжэ байһыень һанабаб.

Тэдэ мүнөө Баторовай хаанаһаань энэ уянгата нарин хоолой гарабаб? Энэ хоёрой хоорондо ямар холбоо бии гээшэб?

Энэ нүхэрэйнгөө ондоо тээ иигэжэ хэлэһыень баһа һананаб. «Баторовай Владимир юун болоод гэнтэ маанадые ноёлхо, зааха болобоб гэжэ хэн нэгэн һанажа болохо, — гэжэ Баторов тиихэдэ хэлээ һэн. — Бидэ бултадаа нэгэ нютагай зомди. Заримамнай минии эхэ эсэгэтэй хамта хүдэлһэн, минии багахаһаа хойшо эрхим ажалыстнай һайхашаан дахаһан зон байна. Нүгөө заримантнай сугтаа һураһан нүхэдни, үетэмни болоно. Тэдэ мүнөө гэнтэ гэнтэ шангаар хэлсэхээр саг болоно. Бултадаа нэгэ хэрэг хэнэбди. Тэдэ энэ хэрэгээ нэгэ хүн шэнги адли һайнаар бүтээдэг һаамнай һайн байгаа. Заримандаа энэмнай боложо үгэнэгүй. Тиимэһээ би муу һанаһанһаа бэшэ, һайниие һанаһанһаа сэхыень хэлэлтэй болодогби» гэжэ тэрэ хэлээ һэн.

Зүб даа. Ши, Щербинин, Баторовта дэмы сухалдажа байна ёһотойш. Шамда нүхэршни нэгэшье мүүе һананагүй. Һаяар хамтадаа бултанай урда наада табижа байхат.

Харин Баторовые «Дуратай ажалаа орхибош» гэжэ хайрлаһамни намда өөртэм эшхэбтэр болобо. Хэзээ, хаана ажабайдалай охин искусствода һаалта хээ гэжэ байгаа юм даа!

Би энэ хэдэн үдэр соо партиин шэнэ Программа тухай, тэрэнэй ажабайдалда хэрээр бэелүүлэгдэжэ эхилһэн тухай ехэтэ бодобоб.

Зүб даа, партиин энэ халуун уряал аяар холын Дэрээн хүрэжэ ерээ. Манай ерээдүйн бүри һайхан байһанһаа, жабхаланта ажалһаа үбэлэй хүйтэншье бууража, малгайгаа абахаар болоно.

Ц. ГАЛАНОВ,
манай тусхай корр.

Г. С. Титов Индонезидэ айлшална

ДЖАКАРТА, январиин 7. (ТАСС). Индонезиин президент Сукарно, советскэ космонавт Герман Титов, эдэниие үдэшэжэ ябаһан Индонезиин правительствын министрнүүд, дипломатическа корпусой толгойлогшонор мүнөөдэр Макасарһаа Бонтаин город ошобо. Энэ город Сулавеси аралай эгээ урда захадань оршодог юм. Аралай энэ хуби дээрэ ехэ айлшадай ерэһэн ушар тэндэхи ажаһуугшадта һонирхолтой, сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэмөөр байба. Бороогой ехээр орожошье байгаа һаань, Макасар Бонтаин хоёрой хоорондо байдаг тосхонуудай бүхы хүн зон һайндэрэйнгөө хубсаһа үмдөөд, үйлсэнүүдтэ гараба.

Бонтаин городой талмай дээрэ сугларһан хэдэн арбаад мянган хүнүүд Герман Титовой ендэр дээрэ гарахада нэрьесэ альга ташажа угтаа. Президент Сукарно советскэ космонавтые сугларагшадтай танилсуулаа. Замбуулин дайдын онгосо соо тэрэ һуужа, бүмбэрсэгые 17 дахин тойроо гэжэ президент һануулба. Бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ болоһон энэ залуу баатар мүнөө маанадта айлшалжа байна гээд Сукарно мэдүүлээ.

Президент Сукарно тэндэ эмхидхэгдэһэн митинг дээрэ ехэ үгэ хэлэбэ. Баруун Ирианиие сүлөөлхэ тэмсэлдэ дайн байлдаа эхилхэ гү, али үгы гү гэһэн хэрэг гансал Голландиһаа дулдыдаха байна гээд тэрэ дахин тэмдэглэбэ. Бидэнэр хэдыдэшье хэлсээнүүдые хэхээр бэлэн байгаабди, мүнөөшье бэлэмди. Зүгөөр бидэнэр бүтэхэгүй юумэнэй түлөө оролдолго гаргахагүйбди. Хэрбээ Голландиин Баруун Ирианиие Индонезидэ дамжуулан үгэхэ һаналтай һаань, бидэ хэлсээ хэхээр зүблэрхэбди гэжэ президент мэдүүлбэ.

Баруун Ирианай түлөөлэгшэд Димара, Корихеу гэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлээ. Эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө Баруун Ирианай арадай тэмсэхэдэ Индонезиин арадай туһаламжа үзүүлхые тэдэнэр уряалба.

Президент Сукарно, Г. С. Титов тэрэл үдэрөө Макасар бусаа.

Михаил Ботвинник һанамжаяа хэлэбэ

ЛОНДОН, январиин 8. (ТАСС). Гастингсда болоһон шатарай уласхоорондын заншалта турнирта илажа гараһан дэлхэйн чемпион Михаил Ботвинник ТАСС-эй корреспондентын гуйлтаар энэ турнир тухай ямар һанамжатай байһанаа хөөрэжэ үгэбэ.

Угаа бэрхэшээлтэй байдалда мүрысөөн болобо гэжэ Ботвинник хэлээ. 10 үдэрэй туршада эндэ хабаадагшад 9 парти наадаха ёһотой байгаа. Иимэ шахардуу, бэрхэшээлтэй үедэ алдуу гаргабал, мүрысөөндэ халтад гээ һаа диилдэшэхээр байба.

Глигоричтой наадаха гээшэ намда тон бэрхэшээлтэй байба гээд Ботвинник үргэлжэлүүлээ. Энэ наадандаа тэдэ тэнсэһэн байна. Турнирта мүрысэгшэдэй эгээ һайнаар наададаг хүниинь Глигорич байгаа бшуу.

Англиин шатаршад Пенроуз, Литтлвуд, Барден гэгшэдэй наадахань һайшаамаар гээд турнирта илаһан Михаил Ботвинник хэлэбэ. Минии һанахада эдэнэр наадахадаа Англиин шатарай заншалта һургуулиһаа горьтойгоор хадуурна. Турнирай боложо байха үедэ онсо һонирхолтой, ухаансар наадаараа эдэнэр илгаржа гараа гэжэ Ботвинник тэмдэглэбэ.

Хилын саанаһ...

А. И. Микоянай Гвинейн Республика ошоод байһан тухай

КОНАКРИ, январиин 7. (ТАСС). Гүрэнэй хэрэгээр эндэ ерээд байһан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн А. И. Микоян Гвинейн Республикын президент, правительствын толгойлогшо Секу Туре гэгшэтэй январиин 6-да уулзаба.

А. И. Микоян Секу Туре хоёрой хоорондо хани ёһоной хөөрэлдөөн болоо.

Президент Секу Туретай уулзаһанай һүүлээр А. И. Микоян колониализмын дарлалтада дайрагдажа наһа бараһан хүнүүдэй хүшөөдэ баглаа сэсэг табиба. Гвинейн Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Луи Лансана Беаворги гэгшэ баглаа сэсэг табиха ёһололой үедэ байлсаба. СССР-эй, Гвинейн Республикын гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

Тэрэл үдэртөө А. И. Микоян Гвинейн Республикын хүндэтэ айлшадай алтан дэбтэртэ тэмдэглэл хээ.

Советскэ худалдаа наймаанай-промышленна выставкэ Конакрида нээгдээ

КОНАКРИ, январиин 8. (ТАСС). Баруун Африкада түрүүшын советскэ худалдаа наймаанай-промышленна выставкэ Гвинейн Республикын ниислэлдэ баяр ёһололой оршон байдалда январиин 6-да нээгдээ.

Гвинейдэ гүрэнэй хэрэгээр ерэһэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн А. И. Микоян, Гвинейн Республикын президент, правительствын толгойлогшо Секу Туре гэгшэдые үдэшэжэ ябаһан хүнүүд, Гвинейн хүтэлбэрилхы ажалябуулагшад выставкые нээхэ ёһололдо байлсаба.

Выставкын нээгдэхэ үедэ А. И. Микоян, Секу Туре гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Гайхамшагта хубилалтанууд

ХАНОЙ, январиин 6. (ТАСС). ДРВ-гэй юрэнхы эрдэм шудалха һургуулинуудта 2 миллион 300 мянга гаран, тайлбарилан хэлэбэл, Франциин эзэрхэжэ байһан үеынхидэ орходоо таба дахин олон үхибүүд мүнөө үедэ һурана.

Ороной 14 дээдэ һургуулида 16 мянга шахуу студент, гадна 73 техническэ дунда һургуулинуудта болон техникумүүдтэ 50 мянган залуу хүбүүд, басагад һурана. Харин 1939—1940 онуудай һуралсалай жэлдэ бүхы «Франциин Индо-Хитадта» оройдоол 600 студент бии байһан юм.

Ороной, тэрэ тоодо хадалиг районуудай болон автономно областьнуудай бүхы үхибүүд эхин һургуулинуудта һурадаг. Бага яһатан өөрынгөө түүхэдэ анха түрүүн түрэлхи хэлэн дээрээ эрдэмдэ һураха аргатай болоо.

ФАШИЗМЫН ХАРГЫ ХААХА

Франциин компартиин мэдүүлгэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин ажалшадай түрүү манлай болохо компартида эсэргүү хэрэгүүдые фашис этэгээдүүд бэелүүлнэ. Энээндэнь Франциин хүдэлмэришэд хатуугаар харюусана. Парижай 8 райондо таби мянган хүнэй хабаадалгатай һүртэй ехэ митинг болоо. Мүн бусадшье олон газарта ехэ жагсаал эмхидхэгдэбэ.

Демокрадуудта эсэргүүгээр полициин отрядуудай табигдаадшье байгаа һаань, Франциин хүдэлмэришэд компартиин уряалаар үсэгэлдэр жагсаалда гараа. Иигэжэ фашизмын харгые хаахаар эрид шиидэнги байһанаа тэдэнэр харуулба гээд Франциин коммунистическэ партиин мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Арад зон имагтал өөрынгөө хүсэндэ найдаха ёһотой. Тиигэжэ мүнөө хэрэглэгдэжэ байһан зарим эрхэ сүлөөгөө хамгаалха болоно. Мүн демократиие шэнэдхэн хубилгаха, эрхэтэдэй эмхи гуримтай, аюулгүй байха хэрэгые хангаха байна гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соонь заагдана.

Мүнөө үедэ Францида граждан дайнай эхилшэхээр, эхи захагүй байдалай тохёолдохоор, фашис этэгээдүүдэй дураараа аашалжа магад саг болобо гэжэ Франциин коммунистическэ партиин мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ. Фашис алууршад үдэрһөө үдэртэ убайгүй муухайгаар аашалдаг боложо байна. Эдэ хорото этэгээдүүдэй амыень татахын түлөө ямаршье хэмжээн абтанагүй. Фашизмтай бүгэдөөрөө тэмсэхын түлөө демократическа хүсэнүүдэй союз бии болгохо гээшэ национальна үг зорилгомнай мүн. Мүнөө үедэ эбээ таһарха, арсалдаха, хархис этэгээдүүдтэй эблэрхэ аргаяа бэдэрхэ саг бэшэ. Фашизмда эсэргүүгээр бүхы демокрадуудые нэгэдүүлхэ саг тулаа. Бусад асуудалнуудаар ондо ондоо һанал болохотойшье һаа, демокрадууд нэгэдэхэ ушартай болоод байна. «Зэбсэгжэһэн нюуса организациин» (ОАС) хорото аашада дайрагдаһан бүхы хүнүүдые коммунистнууд үмөөрэн хамгаалха байна гээд мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнхэй.

ОАС-та хабаададаг бүхы алууршадые, туһамаршадыень, удамаршадыень номгоруулхын түлөө бүхы демокрадуудай, республиканецуудай тэмсэхые Франциин компарти уряална. Гадна армида, полицида, албан захиргаанай газарта шурган ороһон эдэ хорото этэгээдүүдые сэбэрлэн гаргаха, хүдэлмэришэдэй, демократическа организацинуудай өөһэдынгөө тала баригшадые, гэр байраяа хамгаалха эрхэ, арга олгохо шухала.

Франциин демокрадууд хаа хаанагүй — предприятинуудта, хүн зоной ажаһуудаг кварталнуудта фашизмда эсэргүү комитедүүдые бии болгохо байна гэжэ тэндэнь заагдана. Демокрадууд булта нэгэдэжэ, Алжирта амгалан байдал тогтоохын, демократи һэргээхын, шэнэдхэн хубилгахын түлөө тэмсэхэ байна. Иигэжэ Франциин коммунистическэ партиин мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

ОАС-ай алууршад шэнэ хо[рото] хэрэг бэелүүлхэ һанаат[ай]

ПАРИЖ, январиин 8. (ТАСС). «Зэбсэгжэһэн нюуса организациин» (ОАС) фашис алууршад шэнэ хорото хэрэг бэелүүлхэ һанаатай. Франс-Пресс агентствын мэдээсэһээр, Франциин компартиин ЦК-гэй гэшүүн, Франциин правительствын министр байһан Марсель Поль гэгшые алаха һаналтай байһанаа ОАС мэдүүлбэ. Мүнөө Марсель Поль электроэнергетикын, ядерна, газова промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Национальна федерациин генеральна секретаряар хүдэлнэ.

Национальна федераци тусхай мэдүүлгэ гаргаа. Профсоюзуудтай, фашизм[да эсэргүү] организацинуудтай [хол]рилсаа тогтоохын [түлөө] электроэнергетикын [...] промышленностиин [хү]дэлмэришэдэй хүдэ[...]таа суглаа хэхые уряалба. Иигэжэ [...] этэгээдүүдэй хоро[то...] сараха зорилго [...] Хэрбээ ОАС-эй хүс[...] хэ болоо һаань, са[...] гэдэ нииитын забаст[...] хохо шиидхэбэри [...] Национальна федер[...] һан байна.

Кубын [...] бюдж[ет]

ГАВАНА. (Т[АСС]) [...] оной гүрэнэй бю[джет...] Хуули Кубын М[инистрнүүдэй] Совет баталба. [...] дынь 1853 миллио[н] хаар тогтоогдоо.

Экономикын э[...] ринуудые хүгжэ[...] энэ жэлдэ гүрэ[...] миллион песо гар[...] Тэрэ тоодо промы[...] 208 миллион песо[...] хыда 112 миллио[н] шалагдаха юм. [...] эрдэм ухаа хүгжэ[...] турада 270 гара [...] гаргашалагдаха б[...] түүхэдэ арадай гэ[...] дыдэшье иимэ ех[э] ри табигдадаггүй [...]

1958 онойхито [...] зин, помещигүүдэ[...] рын һүүлшынгээ [...] хэжэ байха үеын[...] хэдэ, энэ жэлдэ [...] рые сахиха хэрэгт[э] хин ехэ мүнгэ зо[...] доно. Тиигэжэ эл[...] гада 89 миллион [...] шалагдахань.

Гүрэнэй налог [...] шэнэ Хуули Кубы[н] нүүдэй Совет ба[...] Хуулиин ёһоор на[...] хуушанай гурим [...] Урдань 100 гаран [...] налогууд ашагдад[аг...]

„Амгалан [...] харилсан [...] гайхамш[...] жэшэ[э]

КАИР, январиин[...] Асуанын үндэр [...] Египедтэ баригда[...] январиин 9-дэ хоё[...] бо. Энэ хаалта Со[...] зай техническэ, мү[...] туһаламжаар хэгдэ[...] юм.

Манай нэлэнхы[...] газарнуудые хайша[...] хаб гэһэн асууда[...] жэлэй туршада бо[...] лүүлэгдэшэгүй шэн[...] дадаг байгаа. Мүн[...] тэрүүгээр ажалла[...] халын шухала хэр[...] хэжэ байнабди. Э[...] мнай туйлай ехэ [...] тай гээд тоолонобд[и...] бар Эль-Яум» газ[етэ...]

Асуанын үндэр [...] бодхоолгодо Совет[...] техническэ, мүнгэ[...] һаламжа үзүүлдэг[...] тэ тэмдэглээ. Энэ [...] рилгые дүүргэхын [...] оной августын 27-[...] Союз ОАР хоерой[...] шэнэ хэлсээн ба[...] байна.

Мүнөө хаалтын [...] юһэ мянган араб [...] шэд, 402 советскэ, [ин]женер, техничүүд [...] дэлнэ гэжэ «Бурс [...] газетэ бэшээ.

Асуанын хаалтые [...] хэрэгтэ үшөөл олон[...] нүүд бии. Тиибэшье [...] арадай хүсэл зори[лго...] бэелүүлэгдэхэ гээд [...] тэ саашань үргэлжэ[...]

Энэ хаалта бари[...] элдэб социально[...] ска байгуулалтатай [...] амгалан ёһоор хар[илсан...] ха гайхамшагта жэ[шээ...] но гэжэ «Прогре[...] газетэ тодорхойлно.

Редакторай орло[гшо]
С. Б. БАЛЬЖИН[...]

Манай адрес, телефон[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул Ленина, 26[...] ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. реда[ктора —] 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов: партийной [...] пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и советско[го строи]тельства — 47-59, промышленности и транспорта, инф[ормации] —35-14, культуры — 34-05, писем и рабселькоров —[...] отдел переводов и корректорская — 35-95, бухгал[терия —] 37-32. Для междугородних переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Б[урятской] АССР.

НС0568. Зак. № 6048